Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
prednesené 23. januára 2014[1]

Vec C-184/11

Európska komisia
proti

Španielskemu kráľovstvu

„Rozhodnutia Komisie konštatujúce nezlučiteľnosť štátnej pomoci so spoločným trhom — Opatrenia potrebné na vykonanie rozhodnutí — Rozsudok Súdneho dvora konštatujúci, že členský štát nesplnil svoje povinnosti — Nevykonanie rozsudku včas — Peňažná sankcia“

1. V roku 2001 Komisia prijala šesť rozhodnutí, ktorými konštatovala, že niektoré daňové opatrenia v Comunidad Autónoma del País Vasco (ďalej len „Baskicko“) sú štátnou pomocou nezlučiteľnou so spoločným trhom, a ktorými Španielskemu kráľovstvu nariadila, aby túto pomoc vymáhalo. V roku 2006 Komisia dosiahla vydanie rozsudku Súdneho dvora o tom, že Španielsko uvedené rozhodnutia nevykonalo. Domáha sa teraz určenia, že Španielsko nevykonalo tento rozsudok včas, a uloženia paušálnej pokuty vzhľadom na dobu porušenia.

2. Španielsko tvrdí, že Komisia nadhodnotila sumy, ktoré sa mali vrátiť, a že uložené pokuty by mali byť v každom prípade nižšie, než sa Komisia domáha.

Okolnosti

Štátna pomoc a rozhodnutia z roku 2001

3. V rokoch 1994 až 1997 zaviedla každá z troch provincií Baskicka – Álava, Vizcaya a Guipúzcoa[2] – dva druhy daňových opatrení, ktoré zostali v platnosti až do roku 1999 alebo 2000: daňovú úľavu pre podniky vo výške 45 % investícií a degresívne štvorročné zníženie základu dane pre nové podniky, pričom obe podliehali podmienkam.

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — V záujme koherencie zachovávam španielsky pravopis používaný v predchádzajúcich fázach konania, hoci baskický pravopis sa líši a oficiálny španielsky pravopis zohľadňuje baskický pravopis.

4. Tieto opatrenia neboli Komisii oznámené. Keď sa o nich dozvedela, rozhodla sa začať konanie podľa článku 88 ods. 2 ES.[3] Dňa 11. júla 2001 prijala šesť rozhodnutí.[4]

5. V každom prípade Komisia konštatovala, že opatrenie predstavuje schému štátnej pomoci. Bez vedomosti o podrobnostiach o skutočných príjemcoch bolo postačujúce, že potenciálni príjemcovia mohli mať prospech z pomoci, ktorá nebola v súlade s príslušnými smernicami, usmerneniami a rámcovými úpravami.[5] Pred prijatím záveru, že schémy boli zavedené protiprávne a sú nezlučiteľné so spoločným trhom, Komisia poukázala na to, že rozhodnutia boli „bez prihliadnutia na to, či sa môžu jednotlivé pomoci považovať v plnom rozsahu alebo čiastočne za zlučiteľné so spoločným trhom vo svojej vlastnej podstate, a to buď v následnom rozhodnutí Komisie, alebo podľa predpisov o výnimkách“.[6] Žiadne z rozhodnutí preto neidentifikovalo *konkrétnu pomoc* za nezlučiteľnú so spoločným trhom a žiadne z nich nevylúčilo možnosť, že niektoré pomoci mohli byť zlučiteľné. Všetky *schémy štátnej pomoci* však boli konštatované za nezlučiteľné.

Posúdenie zlučiteľnosti

– Schémy 45 % daňovej úľavy

6. Posúdenia sú vo všetkých troch rozhodnutiach v zásade rovnaké.[7] Štátna pomoc sa mohla považovať za investičnú pomoc v zmysle usmernení o národnej regionálnej pomoci z roku 1998[8] za predpokladu, že by bola založená na sume investície do regiónu a podliehala by stropu vyjadrenému ako percento z tejto sumy investície. HDP regiónu na jedného obyvateľa však bol príliš vysoký na to, aby sa uplatnila regionálna výnimka podľa článku 87 ods. 3 písm. a) ES a vzhľadom na článok 87 ods. 3 písm. c) ES strop príslušného ekvivalentu čistého grantu (ďalej len „NGE“) nebol dodržaný. Navyše, len počiatočné investície by spĺňali požiadavky v rámci usmernení, zatiaľ čo uvedené schémy sa mohli vzťahovať aj na ďalšie výdavky. Existovali ďalšie podmienky, ktoré sa museli splniť.[9] Pomoc, ktorá nespĺňala príslušné kritériá, sa musí považovať za prevádzkovú pomoc, nie investičnú pomoc. Prevádzková pomoc však musí spĺňať kritériá v bodoch 4.15 až 4.17 usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998, čo však nebol tento prípad, keďže provincie Baskicka neboli najvzdialenejšími regiónmi ani regiónmi s nízkou hustotou obyvateľstva. V dôsledku toho schémy pomoci neboli v súlade s pravidlami pre regionálnu pomoc. Okrem toho pomoc pri investíciách mimo regiónu sa nemôže považovať za regionálnu a nebola tu možnosť výnimky pre pomoc malým a stredným podnikom (ďalej len „MSP“), keďže pomoc nebola ohraničená 7,5 %, respektíve 15 % ekvivalentu hrubého grantu (ďalej len „GGE“). V každom prípade niektoré odvetvia boli vyňaté z usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998, ale nie z predmetných schém štátnej pomoci.

3 — Pozri Ú. v. ES C 351, 1999, s. 29, Ú. v. ES C 55, 2000, s. 2, a Ú. v. ES C 71, 2000, s. 8.

4 — Rozhodnutie Komisie 2002/820/ES z 11. júla 2001 o schéme štátnej pomoci, ktorú Španielsko poskytlo podnikom z Álava vo forme daňovej úľavy vo výške 45 % z investícií (Ú. v. ES L 296, 2002, s. 1); rozhodnutie Komisie 2002/892/ES z 11. júla 2001 o schéme štátnej pomoci, ktorú Španielsko poskytlo niektorým novozaloženým podnikom v Álava (Ú. v. ES L 314, 2002, s. 1); rozhodnutie Komisie 2003/27/ES z 11. júla 2001 o schéme štátnej pomoci, ktorú Španielsko poskytlo podnikom z Vizcaya vo forme daňovej úľavy vo výške 45 % z investícií (Ú. v. ES L 17, 2003, s. 1); rozhodnutie Komisie 2002/806/ES z 11. júla 2001 o schéme štátnej pomoci, ktorú Španielsko poskytlo niektorým novozaloženým podnikom vo Vizcaya (Ú. v. ES L 279, 2002, s. 35); rozhodnutie Komisie 2002/894/ES z 11. júla 2001 o schéme štátnej pomoci, ktorú Španielsko poskytlo podnikom z Guipúzcoa vo forme daňovej úľavy vo výške 45 % z investícií (Ú. v. ES L 314, 2002, s. 26), a rozhodnutie Komisie 2002/540/ES z 11. júla 2001 o schéme štátnej pomoci, ktorú Španielsko poskytlo niektorým novozaloženým podnikom v Guipúzcoa (Ú. v. ES L 174, 2002, s. 31) (ďalej len „rozhodnutia z roku 2001“).

5 — Rozhodnutie 2002/820, bod 76; rozhodnutia 2002/892, 2002/806 a 2002/540, bod 78; rozhodnutia 2003/27 a 2002/894, bod 83.

6 — Rozhodnutie 2002/820, bod 98; rozhodnutia 2002/892, 2002/806 a 2002/540, bod 90; rozhodnutie 2003/27, bod 105; rozhodnutie 2002/894, bod 107.

7 — Rozhodnutie 2002/820, body 76 až 94; rozhodnutia 2002/894 a 2003/27, body 83 až 100.

8 — Ú. v. ES C 74, 1998, s. 9; Mim. vyd. 08/001, s. 226, zmenené v Ú. v. ES C 258, 2000, s. 5; Mim. vyd. 08/001, s. 377 (ďalej len „usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998“).

9 — Rozhodnutie 2002/820, bod 83; rozhodnutia 2002/894 a 2003/27, bod 89.

– Schémy zníženia základu dane

7. Opäť platí, že posúdenia sú vo všetkých troch rozhodnutiach [10] v zásade rovnaké a podobné tým, ktoré sa týkajú schém 45 % daňovej úľavy. HDP na obyvateľa bol príliš vysoký na to, aby sa uplatnila výnimka podľa článku 87 ods. 3 písm. a) ES. Hoci štátna pomoc pre regionálny rozvoj by mohla byť zlučiteľná podľa článku 87 ods. 3 písm. c) ES, schémy sa musia považovať za prevádzkovú pomoc, a nie za investičnú pomoc alebo pomoc pre zamestnanosť. Rovnako však ako pri schémach 45 % daňovej úľavy a z rovnakých dôvodov neboli v súlade s pravidlami regionálnej pomoci. Štátna pomoc by sa nemohla považovať za zlučiteľnú ani preto, že bola k dispozícii príjemcom, ktorí podliehali osobitným odvetvovým predpisom, najmä preto, že nespĺňala podmienku nepodporovať nové výrobné kapacity. Napokon žiadne ďalšie výnimky uvedené v článku 87 ods. 2 a 3 ES neboli použiteľné.

8. Pokiaľ ide o oba typy daňovej schémy, Komisia preto hodnotila schémy ako celok, nie vzhľadom na okolnosti, za ktorých *boli* použité, ale na tie, za ktorých by *mohli* byť použité.

Výroky rozhodnutí z roku 2001

9. V každom rozhodnutí článok 1 konštatuje, že príslušná schéma štátnej pomoci bola zavedená protiprávne a je nezlučiteľná so spoločným trhom. Článok 2 požadoval od Španielska, aby schému zrušilo. Článok 3 ods. 1 požadoval od Španielska, aby „prijalo všetky potrebné opatrenia, aby príjemcovia vrátili pomoc uvedenú v článku 1, ktorá im bola poskytnutá protiprávne“ a aby stornovalo všetky nevyplatené platby štátnej pomoci. V súlade s článkom 3 ods. 2 sa štátna pomoc mala bezodkladne vymáhať v súlade s okamžitými a účinnými vnútroštátnymi postupmi a sumy sa mali úročiť.

Konanie o neplatnosti, odvolania a konanie o nesplnení povinnosti

10. Orgány baskických provincií podali na Súd prvého stupňa žaloby o neplatnosť uvedených šiestich rozhodnutí.

11. Keďže tieto konania nemali odkladný účinok, Komisia pripomenula španielskym orgánom, že majú povinnosť vymáhať štátnu pomoc konštatovanú za protiprávnu v rozhodnutiach z roku 2001. Po približne dvoch rokoch bezvýsledných výmen názorov v novembri 2003 podala Komisia proti Španielskemu kráľovstvu šesť žalôb o nesplnenie povinnosti.

12. Rozsudkom zo 14. decembra 2006 [11] Súdny dvor určil, že Španielske kráľovstvo si tým, že neprijalo v stanovenej lehote všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s ustanoveniami článkov 2 a 3 každého zo šiestich rozhodnutí, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedených rozhodnutí. Španielsko predovšetkým neprijalo opatrenia potrebné na vymáhanie poskytnutej štátnej pomoci. [12] Predmetná pomoc však v rozsudku z roku 2006 nebola identifikovaná a jej identifikácia nebola predmetom sporu ani počas súdneho konania.

13. Ďalšie výmeny názorov medzi decembrom 2006 a novembrom 2010 odhalili rozdiely v názoroch na sumy, ktoré sa mali vymáhať. Počas tohto obdobia Španielsko vymohlo časť pomoci. Komisia tiež zastávala názor, že Španielsko neposkytovalo dostatočné informácie. V súlade s článkom 228 ods. 2 ES zaslala 11. júla 2007 formálnu výzvu, po čom nasledovalo odôvodnené stanovisko 26. júna 2008 požadujúce úplné vykonanie rozsudku z roku 2006 do dvoch mesiacov, teda do 26. augusta 2008.

10 — Body 78 až 90 v každom rozhodnutí (2002/540, 2002/806 a 2002/892).

11 — Rozsudok zo 14. decembra 2006, Komisia/Španielsko (C-485/03 až C-490/03, Zb. s. I-11887) (ďalej len „rozsudok z roku 2006“).

12 — Tamže, bod 81.

14. Dňa 9. septembra 2009 Súd prvého stupňa zamietol vyššie uvedené žaloby o neplatnosť.[13] Odvolania orgánov baskických provincií boli zamietnuté 28. júla 2011.[14]

15. Vo svojom rozsudku týkajúcom sa schém 45 % daňovej úľavy Súdny dvor pripomenul, že pri rozhodovaní o schéme štátnej pomoci všeobecným a abstraktným spôsobom Komisia nie je povinná analyzovať jednotlivé prípady. Až vo fáze vymáhania si musí členský štát preveriť individuálnu situáciu každého podniku, predovšetkým to, či bola poskytnutá výhoda v rukách jej príjemcu spôsobilá skresliť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod v rámci Spoločenstva.[15]

Návrh účastníka konania

16. Medzičasom 18. apríla 2011 podala Komisia predmetnú žalobu. Dňa 30. októbra 2013 zmenila návrh. Teraz v zásade navrhuje, aby Súdny dvor:

— určil, že Španielske kráľovstvo si tým, že nevykonalo rozsudok z roku 2006, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z rozhodnutí z roku 2001 a článku 260 ZFEÚ,

— uložil Španielsku paušálnu pokutu vo výške 64 543 000 eur (denná suma vo výške 25 817,40 eura vynásobená 2 500 dňami medzi vyhlásením rozsudku z roku 2006 a 15. októbrom 2013, keď bola štátna pomoc vyhlásená za protiprávnu rozhodnutiami z roku 2001 úplne vymožená), a

— zaviazal Španielske kráľovstvo na náhradu trov konania.

Konanie

17. Aj po ukončení písomnej časti konania sa vyjadrenia účastníkov týkajúce sa výšky štátnej pomoci, ktorá bola poskytnutá, ktorá sa mala vymáhať, ktorá bola vymožená a ktorá ešte zostala na vymáhanie, značne rozchádzali. Súdny dvor preto každého účastníka vyzval, aby uviedol v tabuľke svoje čísla týkajúce sa každého z rozhodnutí z roku 2001, každej súvisiacej právnej otázky a každého dotknutého podniku. Účastníci boli vyzvaní, aby uviedli presné strany v dokumentoch predložených Súdnemu dvoru, o ktoré sa opierali pri podpore svojich čísiel, pričom uviedol, že nedostatočne označený dôkaz sa nemusí vziať do úvahy. Ich odpovede boli prijaté v marci 2013 (ďalej len „tabuľky z roku 2013“). Keďže nezrovnalosti a nejasnosti pretrvali, ďalšie otázky boli položené a zodpovedané písomne, ale k odstráneniu neistoty nedošlo.

18. Na pojednávaní 10. septembra 2013 boli účastníci požiadaní, aby sa sústredili na otázky vznesené Španielskym kráľovstvom v jeho duplike, na ktorú Komisia nemala plnú možnosť odpovedať.

19. Dňa 30. októbra 2013 Komisia Súdnemu dvoru oznámila, že má za preukázané, že štátna pomoc už bola vymožená v plnej výške, spolu s úrokmi, pričom posledná platba bola vykonaná 15. októbra 2013.

13 — Pokiaľ ide o schému 45 % daňovej úľavy, rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. septembra 2009, Diputación Foral de Álava a Gobierno Vasco/Komisia (T-227/01 až T-229/01, T-265/01, T-266/01 a T-270/01, Zb. s. II-3029); pokiaľ ide o zníženia základu dane, rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. septembra 2009, Diputación Foral de Álava a Gobierno Vasco/Komisia (T-230/01 až T-232/01 a T-267/01 až T-269/01).

14 — Pokiaľ ide o schému 45 % daňovej úľavy, rozsudok z 28. júla 2011, Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia, (C-471/09 P až C-473/09 P); pokiaľ ide o zníženia základu dane, rozsudok z 28. júla 2011, Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-474/09 P až C-476/09 P).

15 — Rozsudok Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-471/09 P až C-473/09 P, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, body 98, 99 a 102), odkazujúci na rozsudok z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, Zb. s. I-4727, body 63, 64, 115 a 130 a citovaná judikatúra).

Zhrnutie sporných otázok

20. Komisia tvrdí, že španielske orgány nevymohli všetku dotknutú štátnu pomoc včas. Tvrdí, že spočiatku:

i) uvedené orgány považovali za zlučiteľnú štátnu pomoc, ktorá nespĺňala požiadavky uvedené v usmerneniach o regionálnej pomoci z roku 1998 (Španielsko tvrdí, že štátna pomoc bola pokrytá predchádzajúcimi regionálnymi usmerneniami alebo inými odvetvovými predpismi a že Komisia vykladá usmernenia z roku 1998 nesprávne);

ii) uvedené orgány uplatnili odpočet vo výške do 100 000 eur na príjemcu, i keď pravidlá *de minimis* platia len vtedy, ak je celková suma nižšia než prah (Španielsko tvrdí, že suma štátnej pomoci nižšia než prah sa neberie do úvahy);

iii) uvedené orgány spätne uplatňovali daňové odpočty bez preukázania, že požiadavky na ich uplatnenie boli splnené (Španielsko tvrdí, že odpočty boli uplatnené správne – príjemcovia, ktorí predtým neboli oprávnenými osobami, pretože mali prospech zo štátnej pomoci, museli byť oprávnenými osobami, len čo sa pomoc odňala) a

iv) nie všetky vydané platobné rozkazy boli zaplatené (Španielsko tvrdí, že vymáhanie sa vykonávalo všade tam, kde to bolo možné, a že v prípade konkurzov orgány ako veritelia prihlásili pohľadávky).

21. Názory účastníkov sa značne rozchádzajú, pokiaľ ide o sumy štátnej pomoci, ktoré sa ešte mali vymáhať ku dňu rozsudku z roku 2006 a ku dňu, keď bolo začaté toto konanie, aj keď sa dnes zhodujú, že všetka štátna pomoc bola vrátená do 15. októbra 2013. V čase rozsudku z roku 2006 Komisia tvrdila, že sa ešte má vymáhať 358 miliónov eur a 270 miliónov eur na úrokoch; z hľadiska Španielska tieto sumy boli 120,7 miliónov eur, resp. 48,4 miliónov eur. V čase podania návrhu na začatie tohto konania Komisia tvrdila, že nesplatená suma bola vo výške 321 miliónov eur a 248 miliónov eur na úrokoch; z hľadiska Španielska tieto sumy boli 60 miliónov eur, resp. 31 miliónov eur.

22. Španielsko uznáva, že k vymáhaniu veľkej časti pomoci došlo po začatí tohto konania. Zdôrazňuje, že sporná štátna pomoc bola vymožená s cieľom obmedziť akékoľvek sankcie ukladané Súdnym dvorom, avšak neuznáva, že predmetná štátna pomoc sa musí v súlade s právom vymáhať.

23. Účastníci konania sa ďalej nezhodujú v názoroch na výšku pokút, ktoré sa majú uložiť. Výpočet Komisie sa riadi jej oznámením o uplatňovaní článku 228 Zmluvy o ES[16]. Španielsko požaduje samostatné sankcie pre každé rozhodnutie z roku 2001, prihliadajúc na to, že Baskicko sa na HDP Španielska podieľa len vo výške 6,24 %, a uplatňujúc nižšie koeficienty za závažnosť a dobu trvania.

Všeobecné a predbežné postrehy

24. Po prvé, sporné otázky v tejto veci pramenia do značnej miery zo skutočnosti, že ani rozhodnutia z roku 2001, ani rozsudok z roku 2006 neidentifikoval nezlučiteľnú pomoc. Navyše v odvolacích konaniach týkajúcich sa spornej pomoci v roku 2011 Súdny dvor potvrdil, že Komisia nebola povinná analyzovať štátnu pomoc poskytovanú v jednotlivých prípadoch; bolo na vnútroštátnych orgánoch, aby vo fáze vymáhania pomoci preverili situáciu každého príjemcu a to, či poskytnutá výhoda bola schopná skresliť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod.[17] Komisia oznámila tento názor španielskym orgánom už 3. októbra 2007 v súlade s vyhlásením Španielskeho kráľovstva, ktoré nebolo Komisiou vyvrátené.

16 — SEK (2005) 1658 z 13. decembra 2005, aktualizované SEK (2010) 923 z 20. júla 2010.

17 — Bod 15 vyššie.

25. Na druhej strane, žiadna časť tejto pomoci nebola Komisii oznámená predtým, než bola implementovaná. Išlo preto o „protiprávnu pomoc“ v zmysle nariadenia č. 659/1999.[18] Vzhľadom na to nevymáhanie ani jej časti v súlade s rozhodnutiami z roku 2001 a rozsudkom z roku 2006 predstavuje ďalšie nesplnenie povinnosti, ibaže Španielsko preukáže, že správne považovalo štátnu pomoc za zlučiteľnú.

26. Je preto nevyhnutné – bez ohľadu na to, že všetka štátna pomoc už bola vrátená – aby Súdny dvor určil, koľko z nej bolo Španielsko povinné vymáhať, a aby túto sumu vzal za základ pre stanovenie výšky prípadnej peňažnej sankcie, ktorá sa môže uložiť, pokiaľ ide o omeškanie s vymáhaním.

27. Po druhé, Komisia namieta, že v priebehu konania pred začatím sporu španielske orgány na jednej strane buď neposkytli relevantné informácie, alebo sa omeškali pri ich poskytovaní a na druhej strane ju zaplavili irelevantnými dokumentmi. Je zrejmé, že Súdnemu dvoru bolo (oboma účastníkmi konania) predložených mnoho desiatok tisíc strán, a že užitočnosť mnohých z nich je, prinajlepšom, pochybná. Naopak boli potrebné opakované výzvy zo strany Súdneho dvora na získanie určitej predstavy o rozporných číslach, na ktorých účastníci zakladali svoje tvrdenia. Podľa môjho názoru Súdnemu dvoru nebola poskytnutá dobrá súčinnosť zo strany účastníkov konania pri plnení jeho úlohy, ktorá v konaní, ako je toto, zahŕňa skutkové, ako aj právne zistenia. Vzhľadom na to sa zdá takmer nevyhnutné, že akékoľvek sumy, vo vzťahu ku ktorým by Súdny dvor rozhodol, že Španielsko ich neoprávnene nevymáhalo, a na ktorých musí založiť svoje posúdenie týkajúce sa peňažnej sankcie, ktorá sa má uložiť, budú len približné.

28. Po tretie, Španielske kráľovstvo uplatnilo svoje právo podľa tretieho odseku článku 16 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, aby sa predmetná vec prejednala pred veľkou komorou. Zdá sa mi však, že také veľké rozhodovacie zloženie Súdneho dvora – 15 sudcov – nie je vhodné vo veci, ktorá závisí na toľkých skutkových detailoch ako predmetná vec, ibaže by sa jeden z účastníkov domáhal zmeny doterajšej judikatúry. Domnievam sa preto, že v záujme procesnej efektivity Súdneho dvora by členské štáty mali prihliadať na tieto úvahy pri rozhodovaní o tom, či uplatnia svoje právo.

29. Teraz sa budem zaoberať právnymi otázkami. Dotknem sa po prvé všeobecných otázok týkajúcich sa povinnosti vymáhať štátnu pomoc (usmernenia pre regionálnu pomoc z roku 1998, motivačná požiadavka, pravidlá *de minimis*, odvetvové a viacodvetvové predpisy, spätné daňové odpočty), po druhé, pri každom rozhodnutí, podrobností požadovaného vymáhania, vrátane nesplnenia povinnosti uplatňovať nároky a napokon výšky prípadnej sankcie, ktorá sa má uložiť.

Všeobecné otázky súvisiace s povinnosťou vrátiť pomoc

Zlučiteľnosť s usmerneniami o regionálnej pomoci z roku 1998

30. Komisia tvrdí, že španielske orgány nerešpektovali „motivačnú požiadavku“ (teda že žiadosť o pomoc sa musí podať pred začatím prác na projekte) v usmerneniach o regionálnej pomoci z roku 1998, pokiaľ ide o schémy 45 % daňovej úľavy. Španielsko tvrdí, že usmernenia sa neuplatnili a, alternatívne, že výklad Komisie týkajúci sa motivačnej požiadavky je príliš prísny.

18 — Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

Uplatniteľnosť usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998

– Tvrdenia

31. Španielsko tvrdí, že keďže predmetná pomoc bola zavedená pred rokom 1998, uplatniteľnými usmerneniami sú tie uvedené v oznámení Komisie o režime regionálnej pomoci z roku 1979 [19]. Cituje oznámenie Komisie o určení uplatniteľných pravidiel pre hodnotenie protiprávnej štátnej pomoci [20], ktoré uvádza: „Komisia je povinná vždy posudzovať zlučiteľnosť protiprávnej štátnej pomoci so spoločným trhom v súlade s podstatnými kritériami stanovenými v akomkoľvek nástroji platnom v čase, keď sa pomoc poskytla“. Navyše, novela usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998 prijatá v roku 2000 potvrdila, že každá nová pomoc poskytnutá bez oznámenia Komisii „sa zhodnotí podľa pravidiel a usmernení, platných v čase poskytnutia príspevku [pomoci – *neoficiálny preklad*]“. Ďalej Komisia jednak vo svojom rozhodnutí o začatí formálneho zisťovania, jednak vo svojich rozhodnutiach z roku 2001 uviedla, že usmernenie o regionálnej pomoci z roku 1998 sa vzťahuje len na obdobie od 1. januára 1999.

32. Komisia namieta, že samotné usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998 (bod 6.1) stanovuje, že „Komisia posudzuje zlučiteľnosť regionálnej pomoci so spoločným trhom na základe týchto usmernení hneď, ako sa začne uplatňovať. Návrhy pomoci, o ktorých schválenie sa požiada predtým, než sa tieto usmernenia oznámia členským štátom, a v ktorých ešte Komisia neprijala konečné rozhodnutie, sa však posúdia na základe kritérií platných v čase ich predloženia na schválenie“. Keďže dotknutá pomoc nebola oznámená, usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998 sa uplatnili. Navyše v súvisiacom konaní [21] Súdny dvor v roku 2011 rozhodol, že dotknutá neoznámená pomoc sa mala posudzovať vzhľadom na usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998.

– Posúdenie

33. Nemôžem súhlasiť s tvrdeniami Španielska.

34. Je pravda, že Komisia sa vo svojich rozhodnutiach z roku 2001 vyjadruje, žiaľ, vágne, odkazujúc niekedy na ustanovenia usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998 a niekedy na ustanovenia svojich predchádzajúcich oznámení. [22] Nevyjadrovala sa jasne ani vo svojich všeobecnejších oznámeniach. [23] No na rozdiel od toho, čo Španielsko naznačuje, Komisia sa pri začatí formálneho zisťovania a vo svojich rozhodnutiach z roku 2001 výslovne odvolávala na motivačnú požiadavku vo svojich usmerneniach o regionálnej pomoci z roku 1998. [24]

35. Navyše, Súdny dvor rozhodol, že dotknutá neoznámená štátna pomoc sa mala posudzovať vzhľadom na usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998. [25] Uplatniteľnosť týchto usmernení nebola napadnutá ani v konaní, ktoré viedlo k rozsudku z roku 2006. Naopak Španielsko sa dožadovalo potvrdenia, že usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998 sa uplatňovali. [26] Nemôže vzniesť túto

19 — Ú. v. ES C 31, 1979, s. 9.

20 — Ú. v. ES C 119, 2002, s. 22.

21 — Rozsudok z 9. júna 2011, Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-465/09 P až C-470/09 P, body 121 a 122).

22 — Pozri najmä poznámku pod čiarou 37 v rozhodnutí 2002/820, poznámku pod čiarou 33 v rozhodnutí 2002/894 a poznámku pod čiarou 34 v rozhodnutí 2003/27.

23 — Body 31 a 32 vyššie.

24 — Ú. v. ES C 351, 1999, s. 33, posledný odsek; Ú. v. ES C 71, 2000, s. 13, tretí odsek; rozhodnutie 2002/820, bod 83; rozhodnutia 2002/894 a 2003/27, bod 89.

25 — Bod 32 a poznámka pod čiarou 21.

26 — Body 12 a 50 rozsudku z roku 2006.

otázku prvýkrát, až keď mu bolo vytknuté, že nevykonalo rozsudok z roku 2006. Rovnako, keďže zlučiteľnosť s usmerneniami o regionálnej pomoci z roku 1998 bola výslovným kritériom od samého začiatku, Španielsko nemôže namietať, že odôvodnené stanovisko v tejto veci vyslovene nespomínalo uvedené usmernenia.

Výklad usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998

– Tvrdenia

36. Podľa tretieho odseku bodu 4.2 usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998 sa žiadosť o pomoc musí predložiť pred začatím prác na projektoch.[27] Komisia tvrdí, že táto požiadavka nebola pri mnohých príjemcoch 45 % daňovej úľavy splnená, ale španielske orgány považovali dotknutú štátnu pomoc za zlučiteľnú.

37. Španielsko poznamenáva, že v rozhodnutiach z roku 2001[28] Komisia konštatovala, že 45 % daňová úľava bola „štátnou pomocou podmienenou investíciou“ v zmysle oznámenia o režimoch regionálnej pomoci z roku 1979[29], naznačujúc motivačný účinok. Názor Komisie, že o štátnu pomoc *sa musí požiadať* pred začatím prác, je formalistický. Daňové konania sú rôzne: článok 5 ods. 2 nariadenia č. 1628/2006[30] a článok 8 ods. 4 písm. b) nariadenia č. 800/2008[31] vyžadujú iba, *aby boli daňové opatrenia prijaté* pred začatím prác. Prísnejšie kritérium absentuje pred účinnosťou nariadenia č. 1628/2006. Ďalej v inom rozhodnutí[32] Komisia súhlasila s pomocou v rámci schémy 45 % daňovej úľavy v Álava ako zlučiteľnou za predpokladu, že nepresiahne strop 25 % NGE pre regionálnu pomoc v Baskicku. Zásada rovnosti zaobchádzania vyžaduje rovnaký prístup pre všetkých príjemcov.

38. Komisia odmieta nadmerný formalizmus; pripustila, že štátna pomoc pre jeden podnik, ktorý začal prieskumné práce predtým, než podal svoju žiadosť, bola zlučiteľná. Navyše nariadenia č. 1628/2006 a 800/2008 sú tu neuplatniteľné. Žiadosť analogicky k ustanoveniu v článku 8 ods. 4 písm. b) nariadenia č. 800/2008 je vylúčená samotným nariadením,[33] ktoré nebolo koncipované tak, aby sa vzťahovalo na prípady, kde je potrebné podrobné posúdenie. Navyše uvedené ustanovenie predpokladá automatický nárok na pomoc, zatiaľ čo v predmetných veciach sa požadovalo správne schválenie. Vo veci HGA[34] Súdny dvor uviedol, že sa musí preukázať, že bez plánovanej pomoci by sa investícia neuskutočnila; inak podpora slúži len na zlepšenie situácie príjemcov. Pokiaľ ide o rovnosť zaobchádzania, žiaden z doterajších výkladov ustanovenia Zmluvy zo strany Komisie nemôže mať vplyv na správnosť výkladu tohto ustanovenia zo strany Komisie v dotknutých rozhodnutiach.[35]

39. Španielsko v duplike uviedlo, že 45 % daňové úľavy neboli predmetom správnej úvahy; nemohli byť odmietnuté žiadnemu podniku, ktorý spĺňal podmienky stanovené v právnych predpisoch, a preto mali jasný motivačný účinok. Navyše na judikatúru, ako napríklad Freistaat Sachsen a i./Komisia[36], sa nemožno odvolávať s cieľom popretia zásady rovnosti zaobchádzania, ktorá je všeobecnou zásadou práva Únie.

27 — Pozri tiež rozsudok z 15. apríla 2008, Nuova Agricast (C-390/06, Zb. s. I-2577, bod 69).

28 — Bod 27 v rozhodnutí 2002/820, bod 23 v rozhodnutí 2002/894 a 2003/27.

29 — Bod 31 a poznámka pod čiarou 19.

30 — Nariadenie Komisie (ES) č. 1628/2006 z 24. októbra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy na národnú regionálnu investičnú pomoc (Ú. v. EÚ L 302, s. 29).

31 — Nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Ú. v. EÚ L 214, s. 3).

32 — Rozhodnutie Komisie 2000/795/ES z 22. decembra 1999 o štátnej pomoci poskytnutej Španielskom spoločnosti Ramondín SA a spoločnosti Ramondín Cápsulas SA (Ú. v. ES L 318, 2000, s. 36), bod 134 a článok 1.

33 — Článok 1 a bod 7 preambuly.

34 — Rozsudok z 13. júna 2013, HGA a i./Komisia (C-630/11 P, C-631/11 P, C-632/11 P a C-633/11, bod 105).

35 — Rozsudok z 30. septembra 2003, Freistaat Sachsen a i./Komisia (C-57/00 P a C-61/00 P, Zb. s. I-9975, bod 52).

36 — Tamže.

– Posúdenie

40. Sú tu tri otázky. Po prvé, uznala Komisia v rozhodnutiach z roku 2001, že existoval motivačný účinok, a ak áno, znamená to, že pomoc v rámci schémy 45 % daňovej úľavy sa nemusela vrátiť? Po druhé, mala by sa motivačná požiadavka uplatňovať z dôvodu rozdielneho charakteru daňových schém a ak áno, je splnené kritérium automatického nároku? Po tretie, má zásada rovnosti zaobchádzania vplyv na analýzu?

41. K prvej otázke Komisia výslovne odkazuje na motivačnú požiadavku v rozhodnutiach z roku 2001 ako na jedno z kritérií, ktoré musia byť splnené, ak sa majú schémy 45 % daňovej úľavy považovať za zlučiteľné so spoločným trhom.[37] Neuviedla však, že toto kritérium nebolo splnené. Naopak, odkazovala na schémy nielen ako na „pomoc podmienenú investíciou“, ale aj ako na „daňový stimul“.[38] Otázka dosiahnutia súladu s motivačnou požiadavkou nebola vznesená ani v konaní, ktoré viedlo k rozsudku z roku 2006. Naopak Komisia v rozhodnutiach z roku 2001 uviedla, že ostatné kritériá stanovené v usmerneniach o regionálnej pomoci z roku 1998 neboli splnené,[39] a bolo to na tomto základe, keď rozhodla, že schémy 45 % daňovej úľavy sa nemohli považovať za zlučiteľné so spoločným trhom v zmysle regionálnych výnimiek v Zmluve, pretože neboli v súlade s predpismi o regionálnej pomoci.[40]

42. Vzhľadom na to má tvrdenie Španielska istú vierohodnosť. Ani v rozhodnutiach z roku 2001, ani v rozsudku z roku 2006 sa neuvádzalo, že schémy 45 % daňovej úľavy nespĺňali motivačnú požiadavku a rozhodnutia z roku 2001 sa vyjadrujú spôsobom, ktorý by sa mohol chápať ako naznačujúci, že požiadavku spĺňali.

43. Domnievam sa však, že Komisia má pravdu, keď tvrdí, že keďže schémy štátnej pomoci boli ako celok protiprávne a boli konštatované za nezlučiteľné s vnútorným trhom, členský štát nemohol pri posudzovaní jednotlivých prípadov upustiť od overovania, že motivačná požiadavka bola dodržaná.

44. K druhej otázke Komisia v neskorších nariadeniach vyjadrila motivačnú požiadavku menej prísne vzhľadom na daňové opatrenia.[41] Tento prístup má jasnú logiku. Ak sa podnik rozhodne investovať do projektu, následne požiada o nenárokovateľnú štátnu pomoc, ktorá sa mu po tom, ako začal pracovať na projekte, poskytne (pričom nemohol mať istotu, že ju získa), je nepravdepodobné, že by pomoc ovplyvnila jeho rozhodnutie investovať. Naopak, v prípade, že odloží svoje rozhodnutie, kým nebude mať istotu, že sa mu poskytne pomoc, o ktorú žiadal, môže sa rozhodnutie považovať za závislé od poskytnutia pomoci. Ak daňový režim priznáva automatickú pomoc pre akúkoľvek investíciu spĺňajúcu stanovené kritériá, tento rozdiel nie je relevantný a režim sa môže sám osebe považovať za motiváciu pre investíciu.

45. Zdá sa mi, že uvedená logika sa môže použiť vždy, keď treba splniť motivačnú požiadavku. Na tento účel nie je nevyhnutné analogicky uplatňovať nariadenia č. 1628/2006 alebo 800/2008 v plnom rozsahu, upúšťajúc od požiadavky, že pomoc sa musí oznámiť Komisii a musí byť ňou posúdená v prípadoch, na ktoré by sa tieto nariadenia nevzťahovali. Ide jednoducho len o otázku uznania toho, že za určitých podmienok je skutočnosť, že je zavedená daňová schéma, dostatočným podnetom pre investície, takže vzťah medzi dňom, kedy sa práce začnú, a dňom, kedy sa požiada o pomoc, stratí význam. Ide tu o situáciu, v ktorej sa musí splniť motivačná požiadavka a súhlasím so Španielskom, že pri posúdení splnenia tejto požiadavky by sa mala brať do úvahy špecifická povaha daňových opatrení v tomto smere.

37 — Rozhodnutie 2002/820, bod 83, rozhodnutia 2002/894 a 2003/27, bod 89.

38 — Rozhodnutie 2002/820, bod 25, 27, 33, 87, 90 a 91, rozhodnutia 2002/894 a 2003/27, bod 1, 7, 21, 23, 43, 49, 93, 96 a 97.

39 — Bod 6 vyššie.

40 — Rozhodnutie 2002/820, body 84 až 87; rozhodnutia 2002/894 a 2003/27, body 90 až 93.

41 — Bod 37 a poznámky pod čiarou 30 a 31.

46. Súhlasím však s Komisiou, že automatické pôsobenie daňového opatrenia je nevyhnutnou súčasťou jeho motivačného účinku a že v prípadoch, ako je tento, je na členskom štáte rozhodnúť, že toto kritérium je splnené.

47. Účastníci konania sa nezhodujú na tom, či úľavy boli automatické, odkazujúc na príslušné predpisy provincií, ktorých podmienky sú v podstate totožné:

„Investície do nového dlhodobého hmotného majetku… presahujúce 2 500 miliónov ESP na základe rozhodnutia… Rady provincie spĺňajú požiadavku na daňovú úľavu zodpovedajúcu 45 % zo sumy investície, ktorá sa na základe rozhodnutia… Rady provincie započíta na výšku [osobnej] daňovej povinnosti.

…

[Uvedené rozhodnutie] ustanoví lehoty a obmedzenia platné v každom jednotlivom prípade.“ [42]

48. Komisia zdôrazňuje potrebu rozhodnutia Rady provincie a poznamenáva, že Súdny dvor v rozsudku z roku 2006 dospel na základe rozhodnutí z roku 2001 k záveru, že príjem pomoci bol predmetom správneho rozhodnutia. [43] Španielsko zdôrazňuje, že použitie slovesného tvaru „gozarán“ („spĺňajú požiadavku“) zbavuje Radu provincie akejkoľvek úvahy v danej veci.

49. Posledné uvedené tvrdenie sa zdá byť presvedčivé (hoci, samozrejme, Súdny dvor nemá právomoc vykladať vnútroštátne právo). V každom prípade ho však vyvracia skutočnosť, že aj vtedy, keď je Rada provincie zo zákona povinná prijať rozhodnutie o poskytnutí pomoci, musí tiež určiť výšku investície spĺňajúcej požiadavku a stanoviť lehoty a obmedzenia. *Prima facie* tieto faktory predstavujú významný prvok uváženia v rozhodnutí, k čomu sa Španielsko v rámci svojho tvrdenia nevyjadrilo. Podľa môjho názoru princípy pre špecifický prístup pri posudzovaní motivačného účinku v kontexte daňových opatrení musia takýto prístup vylúčiť, keď výška pomoci a podmienky, za ktorých sa má použiť, podlieha správnemu uváženiu.

50. Domnievam sa preto, že Komisia má pravdu, keď tvrdí, že pomoc poskytnutá po začatí prác na príslušnom projekte nemôže splniť motivačnú požiadavku uvedenú v treťom odseku bodu 4.2 usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998. Podotýkam navyše, že iba v prípade štyroch podnikov v provincii Guipúzcoa Španielsko tvrdilo, že o pomoc sa v skutočnosti požiadalo *pred* začatím prác, a že Komisia uznala, že sa tak stalo v troch prípadoch. [44]

51. Napokon sa v tomto kontexte dotknem zásady rovnosti zaobchádzania. V roku 1999, bez odkazu na motivačnú požiadavku, Komisia posúdila pomoc udelenú v rámci schémy 45 % daňovej úľavy v Álava ako „zlučiteľnú so spoločným trhom, pokiaľ ide o časť pomoci, ktorá… nepresahuje strop 25 % NGE pre regionálnu pomoc v Baskicku“. [45] Španielsko tvrdí, že zásada rovnosti zaobchádzania je všeobecnou zásadou práva Únie, že vyžaduje, aby sa uplatnil rovnaký prístup vo všetkých prípadoch týkajúcich sa pomoci poskytnutej v rámci schémy 45 % daňovej úľavy, a že článok 14 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 stanovuje: „Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnými zásadami práva Spoločenstva“.

42 — Bod 8 každého z rozhodnutí súvisiacich so schémami 45 % daňovej úľavy.

43 — Bod 63 rozsudku z roku 2006.

44 — Bod 98 a nasl. nižšie.

45 — Bod 37 a poznámka pod čiarou 32 vyššie.

52. S uvedeným tvrdením nemôžem súhlasiť. Názor, ku ktorému som dospela vyššie, naznačuje, že Komisia tým, že v roku 1999 neskúmala predmetnú pomoc z pohľadu motivačnej požiadavky, nesprávne uplatnila usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998. Názor Španielska by znamenal, že by Komisia už nemohla uplatňovať motivačnú požiadavku v uvedených usmerneniach vo vzťahu k akejkoľvek pomoci udelenej podľa jednej zo schém 45 % daňovej úľavy, alebo dokonca podľa akejkoľvek následnej podobnej schémy.

53. To by podľa môjho názoru bolo v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v tom zmysle, že dodržiavanie zásady rovnosti zaobchádzania musí byť v súlade so zásadou zákonnosti, podľa ktorej sa nikto nemôže vo svoj prospech dovolávať nezákonnosti, ku ktorej došlo v prospech iného. [46] Je pravda, že usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998, na rozdiel od niektorých ďalších opatrení, nemajú regulačnú silu, ale, ako tvrdí Španielsko, pre samotnú Komisiu sú záväzné. Ak neboli správne uplatnené v jednom konkrétnom prípade, ktorý nebol napadnutý, nemôže to s odkazom na zásadu rovnosti zaobchádzania brániť Komisii, aby ich správne uplatnila v nasledujúcich prípadoch.

54. Dospievam preto k názoru, že tvrdenie Španielska, že usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998 sa neuplatňujú na pomoc poskytnutú v rámci schémy 45 % daňovej úľavy alebo že pomoc bola v súlade s týmito usmerneniami, sa musí odmietnuť. Sumy, ktorých sa týka uvedené tvrdenie, preto nemôžu byť vylúčené z povinnosti vymáhať pomoc.

Zlučiteľnosť s konkrétnymi odvetvovými a viacodvetvovými pravidlami

55. Komisia vo svojom návrhu uvádza, že štátna pomoc niektorým príjemcom podľa troch schém 45 % daňovej úľavy bola z usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998 vylúčená. [47] Pomoc mala byť práve v súlade s konkrétnymi odvetvovými a viacodvetvovými pravidlami. Španielsko však nevymohlo dotknutú pomoc a ani nepreukázalo, že predmetné pravidlá boli dodržané.

Odvetvie výroby vína

56. Účastníci konania sa zhodujú, že 12 príjemcov 45 % daňovej úľavy v Álava bolo z odvetvia poľnohospodárskeho (odvetvie výroby vína). Ako vyňatú z usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998 Komisia spomína predovšetkým spoločnosť Comercializadora de la Rioja Alta SLU (ďalej len „Rioja Alta“). Účastníci konania vo svojich písomných podaniach vyjadrujú odlišné názory na pravidlá uplatniteľné na rôzne činnosti v odvetví výroby vína a na ich dodržiavanie.

57. Z tabuliek z roku 2013 však usudzujem, že vo všetkých 12 veciach, okrem dvoch, sa účastníci konania s malými rozdielmi celkovo vo výške niekoľkých tisíc eur zhodujú, pokiaľ ide o sumy, ktoré sa mali vymáhať a pokiaľ ide o tie, ktoré boli k marcu 2013 už vymožené a ktoré ešte zostávalo vymôcť. Ide o veci Rioja Alta a Familia Martínez Bujanda SL (ďalej len „Martínez Bujanda“).

58. Vo veci Rioja Alta zjavne neexistuje žiadna nezhoda, pokiaľ ide o celkovú sumu, ktorá sa mala vymáhať. Jediný rozdiel (vo výške približne 4 miliónov eur) sa týka sumy, ktorá už bola do marca 2013 vymožená.

59. Vo veci Martínez Bujanda nenachádzam v žiadnom dokumente uvádzanom účastníkmi konania žiaden presvedčivý dôkaz relevantný pre otázku uplatniteľných pravidiel alebo usmernení. Navyše čísla Komisie v tabuľke z roku 2013 nie sú koherentné. Preto navrhujem, aby Súdny dvor jednoducho akceptoval koherentnejšie čísla Španielska.

46 — Napríklad rozsudok z 10. novembra 2011, The Rank Group (C-259/10 a C-260/10, Zb. s. I-10947), bod 62 a citovaná judikatúra.

47 — Usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998, bod 2 a poznámka pod čiarou 5.

60. Dospela som k záveru, že medzi účastníkmi konania neexistuje rozpor, pre ktorý by bolo potrebné rozhodnúť, či by sa mala sporná štátna pomoc posudzovať vzhľadom na usmernenia o regionálnej pomoci z roku 1998 alebo konkrétne na pravidlá alebo usmernenia vzťahujúce sa na odvetvie výroby vína.

Oceliarske odvetvie

61. Komisia vo svojom návrhu uviedla, že niekoľko príjemcov 45 % daňovej úľavy v Álava bolo aktívnych v oceliarskom odvetví, ktoré je z usmernení o regionálnej pomoci z roku 1998 vyňaté. Španielsko poprelo, že by ktorýkoľvek z nich bol aktívny v príslušných pododvetviach.[48] Komisia následne uviedla šesť firiem, ktorých sa to podľa nej týka. Španielsko v duplike uviedlo, že pravidlá platné v čase, keď sa predmetná štátna pomoc poskytla, vyžadovali iba oznámenie o poskytnutí štátnej pomoci v určitých pododvetviach a predloženie správ dvakrát ročne.[49] V každom prípade päť z uvedených firiem buď nevyrába produkty z ocele, na ktoré by sa vzťahovala oceliarska rámcová úprava z roku 1988, alebo nepodlieha žiadnej oznamovacej povinnosti.

62. V tabuľkách z roku 2013 Komisia uvádza ako aktívnych v oceliarskom odvetví sedem firiem, pričom Španielsko uvádza ako dotknutých touto otázkou šesť firiem. Firma, ktorú Španielsko neuvádza, nebola predtým označovaná ako výrazne aktívna v oceliarskom odvetví ani Komisiou a zdá sa, že žiaden z dôkazov, na ktoré odkazuje, sa netýka činnosti tejto firmy. Vo zvyšnej časti existuje plná zhoda, čo sa týka súm aj dátumov v troch prípadoch, existujú drobné rozdiely, čo sa týka dátumov vrátenia v dvoch prípadoch[50] a v jednom prípade existuje odlišný názor na sumu, ktorá má byť vyňatá z vymáhania, vo výške približne 4 milióny eur. V dokumentoch, na ktoré sa odvolávajú účastníci konania, však nič nepoukazuje na to, že rozpor sa týka charakteru odvetvia, v ktorom je príjemca aktívny.

63. Komisia vo svojom návrhu taktiež uviedla troch príjemcov 45 % daňovej úľavy v Guipúzcoa, ktorých považuje za aktívnych v oceliarskom odvetví. Španielsko spolu so svojím vyjadrením k návrhu predložilo osvedčenia týkajúce sa činností týchto príjemcov, u ktorých je možné predpokladať, že boli Komisiou prijaté, keďže Komisia vo svojej tabuľke z roku 2013 neuvádza žiadneho z týchto troch príjemcov ako dotknutého právnou otázkou činnosti v oceliarskom odvetví.

64. Dospela som k záveru, že tu nie je žiadna nevyriešená otázka, ktorej by bolo potrebné sa venovať, pokiaľ ide o to, či bola pomoc poskytnutá spoločnostiam aktívnym v oceliarskom priemysle.

Veľké investičné projekty

65. V súvislosti s jedným príjemcom 45 % daňovej úľavy vo Vizcaya[51] Komisia vo svojom návrhu uviedla, že španielske orgány odpočítali zo sumy, ktorá sa mala vrátiť, väčšiu časť, ako boli oprávnené odpočítať v zmysle viacodvetvovej rámcovej úpravy z roku 1998[52]. Napriek zjavným nezhodám v písomnostiach sa z tabuliek z roku 2013 javí ako jednoznačné, že v súčasnosti sa účastníci konania zhodujú na výške sumy, ktorá mala byť vymáhaná, bez ohľadu na základ posúdenia a Komisia uznala, že predmetná suma bola k 20. júlu 2011 v skutočnosti vymožená.

48 — Menovite pododvetvia uvedené v Rámcovej úprave pre niektoré oceliarske odvetvia nepokryté Zmluvou o ESUO [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 320, 1988, s. 3, ďalej len „oceliarska rámcová úprava z roku 1988“).

49 — Oceliarska rámcová úprava z roku 1988, bod 4.

50 — Condesa Fabril SA.

51 — Compañía Norteña de Bebidas Gaseosas Norbega SA (ďalej len „Norbega“).

52 — Viacodvetvová rámcová úprava pre regionálnu štátnu pomoc pre veľké projekty [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 107, 1998, s. 7).

66. Komisia vo svojej replike ďalej tvrdila, že dvaja príjemcovia 45 % daňovej úľavy v Álava zrealizovali veľké investičné projekty bez toho, aby španielske orgány preukázali, že boli splnené podmienky v zmysle viacodvetvovej rámcovej úpravy z roku 1998. Toto tvrdenie sa neobjavuje v tabuľke Komisie z roku 2013 a nepovažujem ho za súčasť konania pred Súdnym dvorom.

67. V dôsledku toho tu nie sú žiadne nevyriešené otázky, ktorým by bolo potrebné sa venovať, pokiaľ ide o uplatniteľnosť viacodvetvovej rámcovej úpravy z roku 1998.

Možnosť odpočtu štátnej pomoci nedosahujúcej strop de minimis

68. Podľa článku 2 nariadenia č. 69/2001[53] sa opatrenia štátnej pomoci považovali za nespĺňajúce všetky kritériá v článku 107 ods. 1 ZFEÚ a za nespadajúce pod oznamovaciu povinnosť v článku 108 ods. 3 ZFEÚ ak predovšetkým celková suma poskytnutá ktorémukoľvek podniku nepresiahla v priebehu troch rokov 100 000 eur v hrubom (alebo GGE). Článok 3 predmetného nariadenia požadoval, aby členské štáty overili, že poskytnutie pomoci *de minimis* spĺňalo v každom jednom prípade tieto kritériá, uchovávali príslušné záznamy po dobu 10 rokov a predložili ich na požiadanie. Podobné pravidlá boli predtým uvedené aj v oznámení Komisie o pravidle *de minimis* pre štátnu pomoc z roku 1996[54], hoci tam nebola zakotvená požiadavka na uchovávanie záznamov.

69. Pri vymáhaní pomoci vo forme zníženia základu dane pre nové podniky španielske orgány pôvodne odpočítali za obdobie troch rokov 100 000 eur zo sumy, ktorá mala byť vymožená od každého príjemcu, pričom pre väčšinu z nich pomoc presiahla túto sumu.

Tvrdenia

70. Komisia uvádza, že iba pomoc, ktorej celková výška nedosahuje za obdobie troch rokov 100 000 eur, môže spĺňať požiadavku na pomoc *de minimis*; navyše však španielske orgány nepredložili nijaké dokumenty, ktoré by preukazovali, že pomoc bola *de minimis*. Pomoc nie je možné rozdeliť na časť pod strop *de minimis* a časť nad ním. Ako výnimka z článku 107 ods. 1 ZFEÚ musí byť pomoc *de minimis* vykladaná prísne, či už podľa oznámenia z roku 1996 alebo podľa nariadenia č. 69/2001. Jej zámer zjednodušiť postupy by nebol dosiahnutý, ak by sa vzťahovala na vyššie sumy, ktoré v každom prípade vyžadujú zisťovanie. Pokiaľ by si boli príjemcovia istí, že si môžu ponechať časť pomoci nedosahujúcu strop, neexistovala by žiadna motivácia obmedzovať sumy alebo zdržať sa poskytnutia pomoci pred jej schválením.[55] Rozhodnutie WAM, na ktoré odkazuje Španielsko[56], nebolo jediným dostupným precedensom.[57]

53 — Nariadenie Komisie (ES) č. 69/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy ES pri pomoci *de minimis* (Ú. v. ES L 10, s. 30; Mim. vyd. 08/002, s. 138). Toto nariadenie bolo nahradené nariadením Komisie (ES) č. 1998/2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 379, s. 5), a to zase bolo nahradené nariadením Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 352, s. 1).

54 — Ú. v. ES C 68, s. 9 (ďalej len „oznámenie z roku 1996“).

55 — Rozsudok Všeobecného súdu z 20. septembra 2011, Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia (T-394/08, T-408/08, T-453/08 a T-454/08, Zb. s. II-6255, body 299 až 311). Odvolanie proti uvedenému rozsudku (vec HGA a i./Komisia už citovaná v poznámke pod čiarou 34) sa netýkal otázky *de minimis*.

56 — Rozhodnutie Komisie 2006/177/ES z 19. mája 2004 o štátnej pomoci č. C 4/2003 (ex NN 102/2002) implementovanej Talianskom pre spoločnosť WAM Spa (Ú. v. EÚ L 63, 2006, s. 11). Bolo zrušené rozsudkom Súdu prvého stupňa zo 6. septembra 2006, Taliansko a Wam/Komisia (T-304/04 a T-316/04, Zb. s. II-64*) [potvrdeným rozsudkom z 30. apríla 2009, Komisia/Taliansko a Wam (C-494/06 P, Zb. s. I-3639)], avšak bez odkazu na pravidlo *de minimis*.

57 — Komisia cituje rozhodnutia Komisie 2000/46/ES z 26. júla 2000 o opatrení a štátnej pomoci implementovanej Nemeckom pre skupinu SICAN a jej projektových partnerov (Ú. v. ES L 18, 2001, s. 18); 2002/142/ES z 18. júla 2001 o štátnej pomoci implementovanej Holandskom v prospech spoločnosti Valmont Nederland BV (Ú. v. ES L 48, 2002, s. 20); 2003/643/ES z 13. mája 2003 o štátnej pomoci implementovanej Nemeckom pre spoločnosti Kahla Porzellan GmbH a Kahla/Thüringen Porzellan GmbH (Ú. v. EÚ L 227, s. 12), a 2006/937/ES z 5. júla 2005 o štátnej pomoci č. C 20/04 (ex NN 25/04) v prospech spoločnosti Huta Częstochowa S.A. (Ú. v. EÚ L 366, 2006, s. 1). V žiadnom z týchto rozhodnutí, ako uvádza, nezaujala rovnaký postoj ako pri rozhodnutí WAM.

71. Španielsko uvádza, že uplatniteľným je znenie oznámenia z roku 1996, ktoré neustanovovalo povinnosť uchovávať záznamy na preukázanie statusu *de minimis* po dobu viac ako troch rokov. V každom prípade akumulácia predchádzajúcej pomoci v prípade nových podnikov nebola možná. Navyše cieľom vymáhania je obnova stavu, v ktorom nedochádzalo k skresľovaniu hospodárskej súťaže, a dôvodom výnimky *de minimis* je, že pomoc vo výške nedosahujúcej strop neovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.[58] Keďže sa pomoc nedosahujúca počas obdobia troch rokov 100 000 eur považuje za neskresľujúcu hospodársku súťaž, postačuje vymáhať sumu presahujúcu túto sumu. Bolo by neprimerané, keby sa pomoc vo výške 100 000 eur nemusela oznamovať, kým neoznámená pomoc vo výške 100 000,01 eura by sa musela vymáhať v celom rozsahu. Komisia v rozhodnutí WAM prikázala vrátiť iba pomoc, ktorá presahovala strop. Toto rozhodnutie bolo zrušené, ale nie z dôvodov týkajúcich sa pravidla *de minimis*. Napokon Španielsko tvrdí porušenie zásady rovnosti zaobchádzania. V jednej skoršej veci[59] Španielsko vymohlo iba sumy presahujúce pre každé trojročné obdobie 100 000 eur a Komisia bola s týmto postupom spokojná.

Posúdenie

72. Po prvé, domnievam sa, že túto otázku treba posudzovať vzhľadom na oznámenie z roku 1996. V každom z troch rozhodnutí týkajúcich sa zníženia základu dane Komisia odkazovala výslovne na predmetné oznámenie, keď konštatovala, že pomoc poskytnutá na základe príslušných schém nespĺňala pravidlo *de minimis*.[60] Taktiež uviedla, že výsledok by bol rovnaký aj podľa nariadenia č. 69/2001,[61] ale toto nariadenie sa vzťahuje iba na pomoc poskytnutú po nadobudnutí jeho účinnosti 2. februára 2001.[62] Komisia nevzniesla žiadne konkrétne požiadavky vzťahujúce na sa pomoc poskytnutú medzi týmto dátumom a odmietnutím sporných schém pomoci.[63]

73. Povinnosť uchovávať a predložiť záznamy nebola v oznámení z roku 1996 obsiahnutá. Nemôžem však akceptovať, že Španielsko nemalo povinnosť preukázať, že kumulatívny trojročný strop bol dodržaný v prípade pomoci, ktorá sa s odkazom na pravidlo *de minimis* nevymáhala. Malo preto povinnosť predložiť príslušnú dokumentáciu. Tvrdenie, že schémy sa vzťahovali iba na nové podniky, nie je relevantné, keďže sa všetky vzťahovali na „viac ako štyri po sebe idúce zdaňovacie obdobia, počínajúc prvým, v ktorom, v rámci štyroch rokov od založenia, [podniky] dosiahli pozitívne základy dane…“[64], takže zahŕňali obdobia dlhšie ako tri roky. Komisia tvrdí, že nebola predložená žiadna dokumentácia. Jedinou odpoveďou Španielska je tvrdenie, že zaslalo Komisii daňové vyhlásenia dotknutých podnikov, ktoré neodhalili žiadne ďalšie poskytnutia pomoci. Nepovažujem predloženie dokumentov, ktoré nepreukazujú existenciu pomoci, za postačujúce na preukázanie neexistencie pomoci alebo preukázanie, že kumulatívna pomoc za akékoľvek trojročné obdobie nepresiahla strop *de minimis*.

58 — Pozri nariadenie Rady (ES) č. 994/98 zo 7. mája 1998 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 142, s. 1), ktoré predstavovalo právny základ pre nariadenie č. 69/2001; pozri najmä odôvodnenie 9 preambuly a článok 2.

59 — Rozsudok z 20. septembra 2007, Komisia/Španielsko (C-177/06, Zb. s. I-7689).

60 — Body 20 a 75 v každom z troch rozhodnutí a príslušné poznámky pod čiarou.

61 — Poznámka pod čiarou k bodu 75 v každom z troch rozhodnutí.

62 — Článok 4 predmetného nariadenia v spojení s článkom 4 nariadenia č. 1998/2006, už citovaného v poznámke pod čiarou 53.

63 — Pozri tiež body 23 a 24 jej návrhu v konaní, ktoré viedlo k rozsudku z roku 2006, v ktorom akceptovala, že žiadna ďalšia pomoc nemohla byť poskytnutá po 23. októbri 2001.

64 — Bod 7 každého z troch rozhodnutí.

74. Pokiaľ ide o možnosť rozdelenia pomoci na časť, ktorá je *de minimis* a ktorá nie je *de minimis*, druhý pododsek článku 2 ods. 2 nariadenia č. 1998/2006 [65] stanovoval: „v prípade, že celková suma pomoci poskytnutá v rámci opatrení pomoci presiahne tento strop, nemožno v prípade tejto pomoci využívať výhody tohto [nariadenia] ani pre tú časť pomoci, ktorá strop nepresahuje…“ Právna úprava v priebehu konania pred Súdnym dvorom, prinajmenšom do dňa, keď bola vrátená celá sporná pomoc, [66] bola teda taká, ako tvrdí Komisia, ale toto výslovné pravidlo bolo v roku 2006 nové.

75. Ani Komisia sa vždy neprikláňala k prístupu, ktorý teraz obhajuje, a rozhodnutie WAM nie je jediným príkladom. Napríklad v roku 2005 Komisia uviedla: „Povinnosť vrátiť pomoc… nevylučuje možnosť, že všetka poskytnutá pomoc, *alebo jej časť*, jednotlivým príjemco[m] je zlučiteľná s článkom 2 nariadenia Komisie (ES) č. 69/2001…“ [67] Ďalej, vo veci týkajúcej sa vrátenia poskytnutej pomoci, ktorá bola nezlučiteľná so spoločným trhom s výnimkou rozsahu, v akom spĺňala podmienky *de minimis*, položila Komisia otázku, prečo by nemalo byť možné domáhať sa náhrady celej sumy pomoci a nechať príjemcu preukázať, že časť z nej v skutočnosti patrí do výnimky pre pomoc *de minimis*. [68]

76. Preto, hoci je chvályhodné, že nariadením č. 1998/2006 bolo zavedené jasné pravidlo, nemožno predpokladať, že sa uplatňovalo aj pred jeho formálnym prijatím. Aké pravidlo bolo teda uplatniteľné?

77. Dva ciele pravidiel *de minimis* – identifikovať pomoc, ktorá nebude mať badateľný účinok na hospodársku súťaž alebo obchodovanie medzi členskými štátmi a umožniť Komisii sústrediť sa na pomoc, ktorá presahuje strop – viedli k protichodným názorom prezentovaným účastníkmi konania, z ktorých každý má isté opodstatnenie.

78. Domnievam sa však, že Komisia má pravdu. Jej tvrdenie bolo potvrdené, jasne a podrobne, Všeobecným súdom v rozsudku Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia [69], ktorý treba považovať za správny výklad práva v stave, v akom sa nachádzalo ešte pred nariadením č. 1998/2006. Výklad sa týkal nariadenia č. 69/2001, ktoré nie je v prejednávanej veci uplatniteľné, ale jeho odôvodnenie sa zakladalo na všeobecných princípoch podporujúcich výnimku *de minimis*. Skutočnosť, že predmetné rozhodnutie ešte nebolo vydané v čase, keď sa od Španielska požadovalo, aby vymáhalo spornú pomoc, ho nerobí neuplatniteľným ako správny výklad skoršieho právneho stavu. Španielsko sa taktiež nemôže spoliehať na žiadny jasný poukaz na to, že situácia pred prijatím nariadenia č. 1998/2006 nebola taká istá ako teraz, ale iba na to, že situácia bola nejasná. Za daných okolností mohlo iba spolupracovať s Komisiou v súlade so zásadou lojálnej spolupráce v súčasnosti zakotvenej v článku 4 ods. 3 ZEÚ na odstránení akejkoľvek neistoty.

79. Napokon, pokiaľ ide o údajné porušenie zásady rovnosti zaobchádzania, Španielsko vznieslo túto otázku iba vo svojej duplike bez toho, aby predložilo akékoľvek dôkazy o tom, že v predchádzajúcej spomenutej veci v skutočnosti vymohlo iba sumy presahujúce za každé trojročné obdobie 100 000 eur. Jeho tvrdenie preto nemožno prijať.

80. Berúc do úvahy aj to, že schémy pomoci boli celkovo protiprávne, dospela som tak k názoru, že španielske orgány neboli oprávnené vylúčiť z vymáhania sumy pomoci, ktoré nedosiahli strop *de minimis* vo výške 100 000 eur v prípadoch, kde celková pomoc poskytnutá príjemcovi presiahla takýto strop.

65 — Nariadenie už citované v poznámke pod čiarou 53.

66 — Rovnaké výslovné pravidlo sa podľa všetkého nenachádza v nariadení č. 1407/2013 (už citovanom v poznámke pod čiarou 53), hoci jeho článok 3 ods. 7 stanovuje: „Ak by sa poskytnutím novej pomoci *de minimis* presiahol príslušný strop…, na nijakú časť takejto novej pomoci sa nevzťahujú výhody spojené s týmto nariadením“.

67 — Rozhodnutie 2006/638/ES Komisie zo 6. septembra 2005 o schéme štátnej pomoci, ktorú zaviedlo Taliansko v prospech niektorých podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov špecializovaných na akcie spoločností s nízkou alebo strednou kapitalizáciou kótovaných na regulovaných trhoch (Ú. v. EÚ L 268, 2006, s. 1), bod 60, kurzívou zvýraznila generálna advokátka.

68 — Rozsudok z 13. novembra 2008, Komisia/Francúzsko (C-214/07, Zb. s. I-08357); pozri repliku Komisie v bode 25.

69 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 55.

Spätné uplatnenie iných daňových odpočtov

Tvrdenia

81. Komisia uvádza, že pokiaľ ide o pomoc podľa schémy 45 % daňovej úľavy v Álava a Guipúzcoa a vo forme zníženia základu dane pre nové podniky v Álava, Španielsko znížilo sumu, ktorú požaduje vrátiť tým, že spätne uplatnilo určité daňové odpočty za podmienok, za ktorých neboli, alebo nie je preukázané, že boli riadne priznané podľa uplatniteľnej právnej úpravy, konkrétne podľa článkov 37 a 45 predpisu provincie Álava č. 24/1996 a článku 37 „prakticky totožného“ predpisu provincie Guipúzcoa č. 7/1996.

82. Článok 37 každého z týchto predpisov priznáva podnikom za určitých podmienok daňový odpočet vo výške 15 % zo sumy investície do nového dlhodobého majetku (s výnimkou pozemkov) určeného na rozvoj ich hospodárskej činnosti. Článok 45 ods. 1 predpisu v Álava priznáva odpočet vo výške 600 000 ESP (3 606 eur) na každé vytvorené pracovné miesto pod podmienkou, že bude zachované po dobu dvoch rokov. V prípadoch, kde sa 10 % zvýšenie počtu zamestnancov spája s 10 % skrátením pracovného času, článok 45 ods. 2 ruší určité podmienky podľa článku 37 a zvyšuje odpočet podľa oboch článkov za predpokladu, že daňovému orgánu budú predložené podrobné plány.

83. Komisia nepopiera možnosť spätného uplatnenia týchto odpočtov. V prípade viacerých príjemcov pomoci konštatovanej za protiprávnu však Komisia tvrdí, že Španielsko neposkytlo dôkazy o tom, že odpočty boli priznané v súlade s uplatniteľnými podmienkami. Španielsko odpovedá, že relevantné dôkazy predložilo v priebehu konania pred začatím sporu a ďalšiu dokumentáciu predložilo v priebehu tohto konania. V súvislosti s Álava Komisia nepovažuje predložené dôkazy za postačujúce, ale pripúšťa, že nesplnenie povinnosti bolo ukončené, pokiaľ ide prípad Guipúzcoa, v čase, keď bolo podané vyjadrenie k návrhu.

Posúdenie

84. Zdá sa mi, že tento aspekt tvrdenia Komisie by mal byť odmietnutý. Sporné *odpočty* sa neuvádzajú ako tvoriace súčasť žiadnych zo schém daňových *úľav*, ktoré sa konštatovali za predstavujúce protiprávnu štátnu pomoc. Nespomínajú sa v rozhodnutiach z roku 2001 a ani v rozsudku z roku 2006 a nesplnenie povinnosti uvádzané v prejednávanej veci je nevykonanie uvedeného rozsudku. V dôsledku toho je otázka, či odpočty boli (alebo či bolo preukázané, že sú) správne poskytnuté v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, otázkou, ktorá nepatrí do predmetu tohto konania.

85. Je pravda, že námietka Komisie v tejto súvislosti je spojená s vymáhaním pomoci vo forme daňových úľav konštatovaných za protiprávne v rozhodnutiach z roku 2001. Týka sa súm tejto pomoci, ktoré neboli vymožené z dôvodu, že príjemcovia mohli požadovať rovnaké sumy, ak by protiprávna pomoc neexistovala, ale nebolo im umožnené ju požadovať, lebo túto pomoc dostali. Netvrdí však, že tieto sumy boli nesprávne posúdené ako pomoc, ktorá bola zlučiteľná a ktorá sa preto nemusela vymáhať.

86. Navyše Komisia uznáva, že prístup Španielska je v zásade správny. Netvrdí napríklad, že všetka protiprávne poskytnutá pomoc sa mala najprv vymáhať s tým, že sporné odpočty sa mali potom implementovať samostatne (čo by mohol byť tiež jeden zo správnych prístupov). Ak by sa prijal takýto prístup, alebo ak by na ňom Komisia trvala, nemôže byť pochýb o tom, že podmienky, za ktorých boli odpočty implementované, boli celkom nezávislé od vykonania rozhodnutia z roku 2006 (aj keby sa tieto odpočty, posudzované samostatne, samy osebe ukázali ako predstavujúce protiprávnu pomoc). Nemyslím si, že analýza môže byť iná jednoducho preto, že jeden druh daňových výhod (odpočtov) by bol kompenzovaný iným druhom (úľavami), ak sa takáto kompenzácia považuje za správny postup.

Sumy, ktoré sa mali vymáhať podľa jednotlivých rozhodnutí

87. Dospela som k týmto názorom: 1. potreba vymáhať spornú pomoc sa má posudzovať v súlade s usmerneniami o regionálnej pomoci z roku 1998; 2. motivačná požiadavka v týchto usmerneniach umožňuje, aby sa nevymáhala iba pomoc, v prípade ktorej bolo preukázané, že žiadosť bola podaná pred začatím prác na investičnom projekte; 3. medzi účastníkmi neexistujú žiadne nevyriešené právne otázky, pokiaľ ide o uplatniteľnosť špecifických odvetvových alebo viacodvetvových predpisov; 4. španielske orgány neboli oprávnené sumy spornej pomoci, ktoré nedosahovali za obdobie troch rokov prah *de minimis* vo výške 100 000 eur, vylúčiť z povinnosti vymáhať; ale 5. je nesprávne tvrdenie Komisie, že sa mali vymáhať sumy zodpovedajúce daňovým odpočtom poskytnuté spätne, pri ktorých príjemcovia nespĺňali kritériá, kým sa im poskytovala sporná pomoc.

88. Vzhľadom na tieto závery je potrebné ešte ustáliť, aké množstvo pomoci bolo predmetom zákonnej požiadavky na vymáhanie vo vzťahu ku každému rozhodnutiu z roku 2001. Uvedené bude zahŕňať zváženie čísiel predložených oboma účastníkmi v ich tabuľkách z roku 2013 a vyriešenie rozporov tam, kde je to vhodné a možné.

89. Nie všetky čísla, ktoré citujem nižšie, uvádzam tak, ako ich uvádzajú účastníci konania, ale v niektorých prípadoch vyplývajú z čísiel, ktoré uvádzajú.

Rozhodnutie 2002/820 (45 % daňová úľava v Álava)

90. Z tabuliek z roku 2013 sa javí, po prvé, že jediný spor, pokiaľ ide o výšku pôvodne poskytnutej pomoci, sa týka rozdielu vo výške 2 048,87 eura vo veci Martínez Bujanda. Navrhujem rozhodnúť o tomto rozdiele v prospech Španielska.[70] Po druhé, Komisia sa domnieva, že v súvislosti so spätnými daňovými odpočtami sa mala vymáhať suma 10 683 553,22 eura. Navrhujem túto sumu nezohľadňovať.[71] Pre ostávajúcu časť (súlad s usmerneniami o regionálnej pomoci z roku 1998) sa Komisia domnieva, že sa mala vymáhať suma vo výške 207 461 498,01 eura. Dospela som k názoru, že by sa nemali zohľadňovať len sumy, vo vzťahu ku ktorým Španielsko preukázalo, že žiadosť bola podaná pred začatím prác na investičnom projekte.[72] Španielsko netvrdilo, že by také prípady existovali v Álava.

91. V dôsledku toho sa s prihliadnutím na rozdiel vo veci Martínez Bujanda domnievam, že vymáhať sa mala suma 207 459 449,14 eura.

92. Nie je sporné, že táto suma (spolu s úrokmi) bola v celej výške vrátená do 15. októbra 2013. Z dátumov poskytnutých účastníkmi konania sa javí, že vymáhanie sa uskutočnilo z väčšej časti od marca 2012 a v marci 2013 bolo splnené na okolo 90 %.

Rozhodnutie 2002/892 (zníženie základu dane v Álava)

93. Pokiaľ ide o odpočty pôvodne vykonávané Španielskom na základe pravidiel *de minimis*, tabuľky z roku 2013 vykazujú zhodu účastníkov konania o celkovej sume 2 316 461,49 eura vrátenej medzi septembrom 2011 a septembrom alebo decembrom 2012. Existuje určitá nezhoda, pokiaľ ide o spätné daňové odpočty, ale v každom prípade navrhujem tieto sumy nezohľadňovať.[73]

70 — Bod 59 vyššie.

71 — Body 81 až 86 vyššie.

72 — Bod 38 a nasl. vyššie.

73 — Bod 81 až 86 vyššie.

94. Zostáva spor týkajúci sa vymáhania sumy 2 586 312,37 eura spolu s úrokmi od jednej spoločnosti v likvidácii.[74] Komisia uvádza, že do 21. januára 2013 nebola riadne informovaná o tom, že nárok orgánov bol riadne uplatnený, zatiaľ čo Španielsko uvádza, že ju informovalo 28. júna 2010. Základom je v oboch prípadoch list údajne zaslaný Komisii španielskymi orgánmi, ale ani v jednom prípade nebol identifikovaný medzi desiatkami tisíc strán dôkazov predložených Súdnemu dvoru. Za týchto okolností navrhujem, aby Súdny dvor vzal do úvahy skorší dátum.

Rozhodnutie 2003/27 (45 % daňová úľava vo Vizcaya)

95. Jediným sporným bodom v súvislosti s týmto rozhodnutím je dátum, kedy španielske orgány preukázali, že suma 6 194 944,87 eura bola správne odpočítaná od sumy vymoženej vo veci Norbega.[75] Na základe podaní a tabuliek z roku 2013 uzatváram, že suma, ktorá sa mala skutočne vymáhať,[76] bola v skutočnosti vrátená v novembri 2007, ale dôkaz o správnosti odpočtu nebol poskytnutý až do júla 2012, keď sa tak stalo v spojení s vyjadrením k návrhu v tomto konaní. Výška spornej pomoci (podľa oboch účastníkov konania vo výške 59 247 555,26 eura) sa musí vzhľadom na motivačnú požiadavku považovať za podliehajúcu vráteniu.[77]

96. V dôsledku toho vzhľadom na súdny spis navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, že podľa rozhodnutia 2003/27 sa mala vymáhať suma 66 664 908,29 eura, z ktorej bola medzi septembrom a novembrom 2011 vrátená suma 54 261 801,88 eura, v júli 2012 suma 7 417 353,03 eura a vo februári 2013 suma 4 985 753,38 eur[78], spolu s úrokmi.

Rozhodnutie 2002/806 (zníženie daňového základu vo Vizcaya)

97. Jediná otázka v kontexte tohto rozhodnutia sa týka odpočtov pôvodne vykonaných Španielskom na základe pravidiel *de minimis*. Celková dotknutá suma je podľa zhodných tvrdení 2 004 658,60 eura, z ktorej bolo všetko vrátené (spolu s úrokmi) medzi 30. septembrom a 14. novembrom 2011.[79]

Rozhodnutie 2002/894 (45 % daňová úľava v Guipúzcoa)

98. Otázky týkajúce sa tohto rozhodnutia sú po prvé vylúčenie troch podnikov v oceliarskom odvetví, čo je otázka, ktorú považujem za neriešenú Komisiou;[80] po druhé spätný odpočet iných daní vo výške 4 110 495,50 eura, ktorý navrhujem nezohľadňovať;[81] po tretie, dosiahnutie súladu s motivačnou požiadavkou, pokiaľ ide o štátnu pomoc vo výške 5 909 830,30 eura pre firmu GKN;[82] po štvrté, uplatňovanie usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach[83] na štátnu pomoc vo výške približne 20 miliónov eur pre firmu Papresa.[84]

74 — Gasteiz Desarrollo Industrial e Ingeniería SA (ďalej len „Gasteiz Desarrollo“).

75 — Bod 63 vyššie.

76 — Účastníci sa zhodli na sume 7 417 353,03 eura.

77 — Bod 38 a nasl. vyššie.

78 — Štátna pomoc pre spoločnosť Industrias de Maderas Aglomeradas.

79 — Pokiaľ ide o jednu sumu vo výške 200 000 eur (Ingeneria y Construcción de matrice), Komisia tvrdí, že do 11. júla 2012 k vráteniu nedošlo (a že nebolo ani preukázané), ale dôkazy, na ktoré odkazuje, neboli Súdnemu dvoru predložené.

80 — Bod 63 vyššie.

81 — Body 81 až 86 vyššie.

82 — GKN Driveline Zumaia SA. V ďalších troch prípadoch Komisia akceptovala, že motivačná požiadavka bola splnená a v ôsmich ďalších prípadoch Španielsko netvrdilo, že žiadosť o pomoc bola podaná pred začatím prác na projekte (bod 38 a nasl. vyššie).

83 — Ú. v. ES C 368, 1994, s. 12, nahradené v Ú. v. ES C 288, 1999, s. 2; Mim. vyd. 08/001, s. 322 (ďalej len „usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1994/1999“).

84 — Papresa SA. Existuje rozdiel okolo 500 000 eur medzi číslami uvedenými Komisiou a Španielskom, pokiaľ ide o sumy štátnej pomoci.

99. Tabuľky z roku 2013 vykazujú rad rozporov medzi číslami uvedenými účastníkmi; tie uvedené Španielskom sú v niektorých prípadoch vnútorne ťažko zosúladiteľné, zatiaľ čo tie uvedené Komisiou sú niekedy výhodnejšie pre Španielsko. Za týchto okolností uprednostňujem, aby sa za základ vzali čísla Komisie. Domnieva sa, že sa mala vymáhať suma vo výške 39 900 773,41 eura. Budem vychádzať z tejto sumy, avšak s prihliadnutím na rozdielne názory týkajúce sa sumy 5 909 830,30 eura pre spoločnosť GKN a 20 miliónov eur pre spoločnosť Papresa.

100. Čo sa týka spoločnosti GKN, Španielsko tvrdí, že jediné výdavky pred podaním žiadosti o štátnu pomoc boli zanedbateľné a týkali sa štúdií uskutočniteľnosti; Komisia neakceptuje poskytnuté dôkazy. Španielsko odkazuje na dokumenty v prílohách návrhu Komisie, ktoré som nebola schopná nájsť podľa toho, ako ich označilo. [85] Nesúhlasím preto s tým, že Španielsko preukázalo, že motivačná požiadavka bola splnená.

101. Čo sa týka spoločnosti Papresa, Španielsko tvrdí, že táto spoločnosť je nástupcom spoločnosti La Papelera Española SA, ktorej postavenie ako podniku v ťažkostiach uznala Komisia v roku 1993. [86] Odkazuje na bod 99 v rozhodnutí 2002/894, kde Komisia odkázala na svoje vyjadrenie v usmerneniach o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999, že „domnieva sa, že štátna pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu môže prispieť k rozvoju ekonomických aktivít bez nepriaznivého vplyvu na obchod v miere, ktorá by bola v rozpore so záujmom Spoločenstva, ak sú splnené podmienky stanovené v týchto usmerneniach“.

102. Toto tvrdenie však bolo vznesené iba v duplike a Komisia nemala možnosť odpovedať naň. Španielsko navyše opomenulo poukázať na to, že bod 99 v rozhodnutí 2002/894 pokračoval takto: „Ak nie sú tieto podmienky splnené, je pomoc nezlučiteľná so spoločným trhom, ak je určená pre podniky v ťažkostiach. Komisia preto zastáva názor, že predmetná daňová pomoc, ak sa poskytuje podnikom v ťažkostiach, nie je zlučiteľná so spoločným trhom na základe výnimky v článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES na podporu určitých činností“. S cieľom preukázať súlad s podmienkami uvedenými v usmerneniach o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1994, Španielsko predkladá znalecký posudok, ktorého účelom je osvedčiť súlad so všeobecnými podmienkami uvedenými v bode 3.2.2 týchto usmernení. Z preskúmania tohto posudku však vyplýva, že podmienky sa citujú iba v skrátenej podobe a že niektoré aspekty sa neskúmali.

103. Za týchto okolností si nemyslím, že Španielsko preukázalo, že pomoc spoločnosti Papresa možno považovať za spĺňajúcu podmienky v usmerneniach o záchrane a reštrukturalizácii.

104. Dospela som k záveru, že podľa rozhodnutia 2002/894 sa mala vymáhať suma 39 900 773,41 eura. Účastníci sa zhodli, že s výnimkou štátnej pomoci pre spoločnosť Papresa boli príslušné sumy vrátené spolu s úrokmi medzi novembrom 2011 a októbrom 2012. Zostávajúca štátna pomoc pre spoločnosť Papresa (19 448 623,59 eura spolu s úrokmi) bola vrátená v období medzi marcom a septembrom 2013.

Rozhodnutie 2002/540 (zníženie základu dane v Guipúzcoa)

105. Vo svojich tabuľkách z roku 2013 Komisia tvrdí, že suma 211 159,23 eura bola nesprávne vylúčená z vymáhania prostredníctvom spätných daňových odpočtov. Navrhujem túto sumu nezohľadňovať. [87]

85 — Pripúšťam, že predloženie týchto príloh vo forme DVD, ktoré obsahujú „zozipované“ zložky PDF stránok bez možnosti vyhľadávania, sťažuje identifikáciu akéhokoľvek konkrétneho dokumentu, ale Španielsku bolo oznámené, že je potrebné jasne označiť dôkazy, o ktoré sa opiera (bod 17 vyššie).

86 — Oznámenie Komisie C 29/92 (NN 12/92) (Ú. v. ES C 123, 1993, s. 7).

87 — Body 81 až 86 vyššie.

106. Účastníci konania sa zhodli, že suma, ktorej sa týkali odpočty *de minimis*, bola vo výške 1 344 192,60 eura, teda vo výške, ktorá sa podľa mojej analýzy mala vymáhať. Podľa Komisie celá suma spolu s úrokmi bola vymožená v priebehu roka 2012. Španielsko udáva skoršie dátumy pre ukončenie vymáhania, ale zdá sa, že súvisia s vymáhaním iných súm, ako boli tie odpočítané ako *de minimis*. Navrhujem teda akceptovať dátumy Komisie.

107. Napokon je tu zaujímavá suma 8,74 eura, vo vzťahu ku ktorej Komisia tvrdí, že platobný rozkaz sa nedodržal. Keďže Komisia tiež uvádza v inej tabuľke, že rovnaká suma mala byť vylúčená z vymáhania, navrhujem ju nezohľadňovať.

Návrh týkajúci sa súm, ktoré sa mali vymáhať

108. Dospela som k záveru, že k dátumu rozsudku z roku 2006 sa mala vymáhať celková suma istiny zaokrúhlene 322 miliónov eur, približne o 10 % nižšia ako suma 358 miliónov eur uvádzaná Komisiou. Neviem presne vypočítať výšku úrokov, ale navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, aby aj tá bola o 10 % nižšia, ako čísla uvádzané Komisiou.

109. Ku dňu začatia predmetného konania sa podľa Komisie vrátilo približne 13 % z celkovej sumy. S prihliadnutím na to, že Komisia jasne nepreukázala svoje tvrdenie týkajúce sa spoločnosti Gasteiz Desarrollo [88], navrhujem, aby sa za pravdivé číslo považovalo 14 %. Zvyšných 86 % sa vrátilo po začatí tohto konania medzi septembrom 2011 a októbrom 2013.

Peňažná sankcia (paušálna pokuta)

Tvrdenia

110. Komisia odkazuje na svoje aktuálne usmernenia na uplatňovanie článku 260 ZFEÚ [89], v ktorých stanovuje, že bude požadovať jednak paušálnu pokutu sankcionujúcu pokračovanie nesplnenia povinnosti medzi prvým a druhým rozsudkom a penále za každý deň ďalšieho omeškania po druhom rozsudku. V tomto prípade vzala svoj návrh týkajúci sa uvedeného penále späť. Komisia počíta paušálnu sumu buď ako fixné minimum pre každý členský štát na základe jeho faktora „n“ [90], alebo ako vynásobenie dennej sumy [91] počtom dní medzi dátumom prvého rozsudku a dátumom ukončenia nesplnenia povinnosti, ak vedie toto vynásobenie k vyššej celkovej sume.

111. V tejto veci sa Komisia domnieva, že koeficient závažnosti by mal byť stanovený na 9 na stupnici od 1 do 20. Zdôrazňuje zásadnú povahu ustanovení o štátnej pomoci a potrebu odstránenia skreslenia hospodárskej súťaže spôsobeného štátnou pomocou, skutočnosť, že viac ako 100 príjemcov malo z nej prospech, sumu, ktorá ešte nebola vrátená v čase podania tejto žaloby (569 miliónov eur podľa jej výpočtov), a skutočnosť, že už bolo konštatované, že Španielsko v dvoch prípadoch v Baskicku protiprávnu štátnu pomoc nevymáhalo. [92]

88 — Bod 94 vyššie.

89 — SEK(2005) 1658 (Ú. v. EÚ C 126, 2007, s. 15), aktualizované SEK(2010) 923/3.

90 — Vymedzený ako geometrický priemer založený na jednej strane na HDP členského štátu a na druhej strane na vážení jeho hlasov Rade. Pre Španielsko bol faktor „n“ v čase podania predmetnej žaloby 13,66 a minimálna paušálna pokuta bola 7 215 000 eur. V súčasnosti sú tieto čísla 13,28 a 7 036 000 eur [C(2012) 6106 final z 31. augusta 2012].

91 — V súčasnosti ide o minimum 210 eur, násobený koeficientom závažnosti.

92 — Rozsudky z 2. júla 2002, Komisia/Španielsko (C-499/99, Zb. s. I-6031), a z 20. septembra 2007, Komisia/Španielsko (C-177/06, už citovaný v poznámke pod čiarou 59).

112. V dôsledku toho navrhuje paušálnu pokutu vo výške 25 817,40 eura [93] denne, odo dňa rozsudku z roku 2006 do ukončenia nesplnenia povinnosti 15. októbra 2013. Počíta, že počet dotknutých dní je 2 500, a teda že celková suma je 64 543 500 eur.

113. Španielsko tvrdí, že bolo prijatých šesť rôznych schém tromi rôznymi vnútroštátnymi orgánmi, na ktoré jednotlivo bude musieť preniesť podiel na pokutách. Keďže pomoc sa týkala len Baskicka, ktoré predstavuje 6,24 % HDP Španielska, súčasná suma 210 eur za deň by sa mala vynásobiť 6,24 %, čo zodpovedá 13 eurám denne.

114. Pokiaľ ide o závažnosť, Španielsko tvrdí, že by sa mal použiť najnižší koeficient, pretože Komisia ešte nikdy počas posledných 40 rokov nevyužila svoje právomoci týkajúce sa štátnej pomoci vo forme daňových opatrení. Navyše všetky predmetné opatrenia boli prijaté pred dátumom oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci pri opatreniach týkajúcich sa priameho zdaňovania podnikov [94] a baskické orgány schémy zrušili, keď sa dozvedeli, že Komisia ich považuje za predstavujúce štátnu pomoc.

115. Na základe uvedeného Španielsko navrhuje pokutu 177,58 eura [95] denne.

116. Komisia odmieta názor, že základná suma by sa mala vynásobiť 6,24 %. Predmetné sumy sú rovnaké pre všetky členské štáty (a musia byť dostatočne vysoké na to, aby vyvíjali na nich tlak) [96] a Súdny dvor doposiaľ sankcie neupravoval na zohľadnenie obmedzenej oblasti, v ktorej k porušeniu dochádza.

117. Čo sa týka závažnosti, Komisia odmieta, že by predtým nevyužívala svoje právomoci týkajúce sa štátnej pomoci vo forme daňových opatrení [97] alebo že by oznámenie z roku 1998 zmenilo situáciu. [98]

118. V duplike Španielsko odkazuje na rozsudok vo veci Komisia/Taliansko [99], zdôrazňujúc, že je výlučne na Súdnom dvore určiť výšku akýchkoľvek sankcií. Ak sa štátna pomoc musí vymáhať od veľkého počtu príjemcov, sankcia, ktorá zohľadňuje pokrok dosiahnutý členským štátom pri plnení svojich povinností, môže byť adekvátna, a preto primeraná nesplneniu povinnosti. [100] Pri použití kritéria závažnosti a platobnej schopnosti členského štátu je potrebné zobrať do úvahy vplyv nesúladu na súkromné a verejné záujmy a naliehavosť dosiahnutia súladu zo strany členského štátu. [101] Paušálna pokuta musí závisieť od všetkých faktorov týkajúcich sa charakteristík nesplnenia povinnosti a správania členského štátu, pričom Súdny dvor má širokú mieru voľnej úvahy. [102] V danom prípade orgány konali svedomito. Tak autonómia orgánov Baskicka, [103] ako aj zásada proporcionality by mala viesť Súdny dvor k moderácii pokuty, s prihliadnutím na dotknutú geografickú oblasť.

93 — To znamená 210 eur vynásobených koeficientom 9 pre závažnosť a faktorom „n“ pre Španielsko vo výške 13,66.

94 — Ú. v. ES C 384, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 277 („oznámenie z roku 1998“).

95 — 13 eur vynásobených koeficientom 1 pre závažnosť a faktorom „n“ pre Španielsko vo výške 13,66.

96 — SEK(2005) 1658, bod 15.

97 — Cituje rozhodnutie Komisie 93/337/EHS z 10. mája 1993 o daňovej pomoci pre investície v Baskicku (Ú. v. ES L 134, s. 25).

98 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. septembra 2009, Diputación Foral de Álava/Komisia (T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02, Zb. s. II-2919, body 314 a 315 a citovaná judikatúra).

99 — Rozsudok zo 17. novembra 2011, Komisia/Taliansko (C-496/09, Zb. s. I-11483).

100 — Tamže, bod 49 a citovaná judikatúra.

101 — Tamže, body 56 a 57 a citovaná judikatúra.

102 — Tamže, bod 83 a citovaná judikatúra.

103 — Španielsko cituje rozsudky zo 6. septembra 2006, Portugalsko/Komisia (C-88/03, Zb. s. I-7115), a z 11. septembra 2008, Unión General de Trabajadores de la Rioja (C-428/06 až C-434/06, Zb. s. I-6747).

119. Čo sa týka závažnosti, Španielsko tvrdí najmä, že rozsudok [104] uvedený Komisiou v súvislosti s oznámením z roku 1998 bol vydaný za úplne odlišných okolností a že absencia akéhokoľvek precedensu v obdobných prípadoch sťažuje výpočet jednak súm, ktoré sa majú vrátiť, a jednak úrokov, ktoré sa majú účtovať, čo robí vykonanie rozsudku z roku 2006 zložitejším. Navyše, pri rozhodovaní, či sa má konkrétna pomoc vrátiť, mali vnútroštátne orgány v úmysle v dobrej viere uplatňovať kritériá, o ktorých si mysleli, že boli správne.

Posúdenie

120. Podľa ustálenej judikatúry je na Súdnom dvore, aby podľa okolností a miery odstrašenia, ktorá sa zdá byť potrebná, určil peňažnú sankciu vhodnú na to, aby sa predišlo opakovaniu podobných nesplnení povinnosti. Usmernenia a odporúčania Komisie nemôžu Súdny dvor zaväzovať, ale môžu predstavovať užitočný referenčný bod a prispieť k tomu, aby vlastné úkony Komisie boli transparentné, predvídateľné a v súlade s právnou istotou. Je na Súdnom dvore, aby stanovil sankciu na úrovni, ktorá zodpovedá okolnostiam a je primeraná nesplneniu povinnosti a platobnej schopnosti členského štátu. Relevantné úvahy zahŕňajú závažnosť porušenia a dĺžku doby, počas ktorej porušenie trvalo po vydaní rozsudku, ktorým sa konštatovalo. [105]

121. V predmetnej veci sa mi zdá jasné, že uloženie paušálnej pokuty je vhodné ako odstrašujúce opatrenie. Výška dotknutej protiprávnej štátnej pomoci a omeškanie pri vymáhaní sú závažné a na základe nespočetných dokumentov v súdnom spise sa javí, že španielske orgány venovali značný čas a energiu snahe minimalizovať sumy, ktoré sa mali vymáhať, často sa púšťajúc do zbytočných podrobností zahŕňajúcich ďalšie omeškanie.

122. Komisia požaduje paušálnu pokutu vo výške 64 543 500 eur, vypočítanú vynásobením základnej sadzby vo výške 210 eur koeficientom 9 (pre závažnosť), faktorom „n“ vo výške 13,66 eura a 2 500 dňami.

123. V rámci vlastných zverejnených kritérií Komisie nie je žiadny priestor pre zmenu základnej sadzby 210 eur denne. Táto sadzba zostala konštantná v týchto zverejnených kritériách počas podstatnej časti obdobia dotknutého týmto konaním. Návrh Španielska, že by sa mala vynásobiť 6,24 %, Súdny dvor zamietol vo veci C-610/10. [106]

124. Koeficient závažnosti sa však môže znížiť úmerne z 9 na 8 na stupnici 20, ak sa Súdny dvor stotožní s mojím posúdením súm, ktoré sa mali v skutočnosti vymáhať. [107] Faktor „n“ sa môže tiež znížiť na 13,28 vzhľadom na aktualizované čísla Komisie. [108] To by viedlo k paušálnej pokute vo výške 22 310,40 eura denne, oproti 25 817,40 eura, ktorú Komisia pôvodne požadovala.

125. Komisia počíta, že medzi vydaním rozsudku z roku 2006 14. decembra 2006 a konečným a úplným vrátením predmetnej pomoci uplynulo 2 500 dní. Tento výpočet sa mi zdá byť v poriadku, ak sa vezme do úvahy celé obdobie do 18. októbra 2013, kedy sa Komisia rozhodla, že je presvedčená, že celá štátna pomoc a prináležiace úroky boli vrátené. Výsledkom by bola, pri sume 22 310,40 eura denne, celková paušálna pokuta vo výške 55 776 000 eur.

104 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 98.

105 — Napríklad rozsudky Komisia/Taliansko (už citovaný v poznámke pod čiarou 99, body 35 až 37) a z 11. decembra 2012, Komisia/Španielsko (C-610/10, bod 115 a nasl.).

106 — Rozsudok Komisia/Španielsko (už citovaný v poznámke pod čiarou 105, bod 132).

107 — Body 108 a 109 vyššie.

108 — Poznámka pod čiarou 90; v rozsudku zo 17. októbra 2013, Komisia/Belgicko (C-533/11, bod 35) sa samotná Komisia opierala o čísla aktualizované od času podania žaloby.

126. Ako však vyplýva z judikatúry, praxou Súdneho dvora nikdy nebolo nasledovať podrobné výpočty Komisie pri stanovení výšky paušálnej pokuty, avšak zaokrúhlene určiť vhodnú sumu s prihliadnutím na všetky okolnosti. Pritom vo všeobecnosti neposkytuje presné podrobnosti o svojom postupe, ale iba poukazuje na rôzne priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ktoré sa vzali do úvahy (napr. nepružné správanie alebo dobrá viera na strane vnútroštátnych orgánov). Navyše analýza prípadov, v ktorých Komisia požadovala a Súdny dvor uložil takú sankciu, ukazuje, že v každom prípade bola suma uložená Súdnym dvorom podstatne nižšia, než tá, ktorú požadovala Komisia – pohybujúca sa medzi 8 % a 62 % z poslednej uvedenej sumy a v priemere asi 40 % z nej.[109] Bez tvrdenia, že by Súdny dvor bol akýmkoľvek spôsobom viazaný svojou predchádzajúcou praxou v tomto smere[110], považujem tieto čísla za poskytujúce užitočné východisko, najmä vzhľadom na okolnosti, ako je závažnosť a dĺžka trvania nesplnenia povinnosti, ktoré Súdny dvor vzal do úvahy.

127. Ide o štvrtý prípad, čo Komisia požaduje uloženie paušálnej pokuty členskému štátu v prípade nevymáhania protiprávnej štátnej pomoci (ostatné prípady, v ktorých takú pokutu požadovala, sa v podstate týkajú neprebratia smerníc alebo nesúladu vnútroštátneho práva s právom Únie, a sú preto menej porovnateľné). Dotknutá suma je tu podľa môjho posúdenia 322 000 000 eur a trvanie nesplnenia povinnosti je 6 rokov a 10 mesiacov.

128. Pre porovnanie, vo veci C-369/07, Komisia/Grécko[111] nevymáhanie približne 23 miliónov eur počas viac ako štyroch rokov viedlo k paušálnej pokute vo výške 2 milióny eur (asi 13 % zo sumy požadovanej Komisiou), vo veci C-496/09, Komisia/Taliansko[112] nevymáhanie približne 188 miliónov eur počas približne sedem a pol roka viedlo k sankcii vo výške 30 miliónov eur (asi 43 % zo sumy požadovanej Komisiou) a vo veci C-610/10 Komisia/Španielsko[113] nevymáhanie približne 23 miliónov eur počas viac ako 10 rokov viedlo k sankcii vo výške 20 miliónov eur (asi 38 % zo sumy požadovanej Komisiou).

129. Z iného pohľadu sumy za mesiac omeškania a na milión vymáhaných eur sú nápadne podobné v prvých dvoch prípadoch (medzi 1 730 eur a 1 740 eur), zatiaľ čo suma v poslednom prípade je znateľne vyššia (okolo 8 333 eur). Ak by sa ako základ vzalo prvé číslo, malo by to za následok sumu vo výške približne 50 miliónov eur, zatiaľ čo pri použití druhej sumy by bol výsledok približne 220 miliónov eur.

130. Zdalo by sa, že významnou priťažujúcou okolnosťou, ktorú Súdny dvor vzal do úvahy vo veci C-610/10, Komisia/Španielsko, bola skutočnosť, že vykonaniu prvého rozsudku „nebránili väčšie ťažkosti, keďže počet príjemcov predmetnej protiprávnej pomoci bol malý, boli menovite identifikovaní a sumy, ktoré sa mali vymáhať, boli v tomto rozhodnutí presne stanovené“.[114]

131. V tomto prípade posledná uvedená úvaha neplatí. Príjemcovia boli početní a sumy pomoci, ktoré sa mali vymáhať, resp. vylúčiť z vymáhania neboli ani preukázané, ani zrejmé na prvý pohľad. Chcela by som preto navrhnúť, aby Súdny dvor prijal prístup podobný tomu vo veci C-369/07, Komisia/Grécko, a vo veci C-496/09, Komisia/Taliansko, berúc sumu vo výške 50 miliónov eur ako východiskový bod.

109 — Rozsudky z 9. decembra 2008, Komisia/Francúzsko (C-121/07, Zb. s. I-9159); zo 4. júna 2009, Komisia/Grécko (C-109/08, Zb. s. I-4657); zo 7. júla 2009, Komisia/Grécko (C-369/07, Zb. s. I-5703); zo 4. júna 2009, Komisia/Grécko (C-568/07, Zb. s. I-4505); z 31. marca 2011, Komisia/Grécko (C-407/09, Zb. s. I-2467); Komisia/Taliansko (C-496/09, už citovaný v poznámke pod čiarou 99); Komisia/Španielsko (C-610/10, už citovaný v poznámke pod čiarou 105); z 19. decembra 2012, Komisia/Írsko (C-279/11); Komisia/Írsko (C-374/11); z 30. mája 2013, Komisia/Švédsko (C-270/11); z 25. júna 2013, Komisia/Česká republika (C-241/11); Komisia/Belgicko (C-533/11, už citovaný v poznámke pod čiarou 108), a z 28. novembra 2013, Komisia/Luxembursko (C-576/11).

110 — Alebo, že (na rozdiel od situácie podľa článku 260 ods. 3 ZFEÚ) Súdny dvor nie je oprávnený uložiť sumu vyššiu, než Komisia požaduje.

111 — Rozsudky už citované v poznámke pod čiarou 109.

112 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 99.

113 — Rozsudky už citované v poznámke pod čiarou 105.

114 — Tamže, bod 145.

132. Nevidím ani žiadny presvedčivý dôvod na zvýšenie alebo zníženie tejto sumy. Je to významná suma (vyššia, než akákoľvek paušálna pokuta skôr uložená Súdnym dvorom), ktorá pravdepodobne bude mať silný odstrašujúci účinok pre všetky členské štáty aj bez toho, aby ju bolo nutné zvýšiť. Nesplnenie povinnosti je však závažné, zahŕňajúce štátnu pomoc v sumách (vyšších ako všetky predtým v akomkoľvek podobnom prípade), ktoré môžu vážne ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi počas značného obdobia (vymáhanie nezačalo prebiehať vo významnej miere, až kým neuplynuli viac ako štyri roky od rozhodnutia z roku 2006).

Návrh

133. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy zastávam názor, že by Súdny dvor mal:

— určiť, že Španielske kráľovstvo si tým, že včas nevykonalo rozsudok zo 14. decembra 2006, Komisia/Španielsko, C-485/03 až C-490/03, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z rozhodnutí, ktorých sa uvedený rozsudok týkal, a z článku 260 ods. 1 ZFEÚ,

— uložiť Španielskemu kráľovstvu povinnosť zaplatiť Európskej komisii na účet „Vlastné zdroje Európskej únie“ paušálnu pokutu vo výške 50 miliónov eur,

— uložiť Španielskemu kráľovstvu povinnosť nahradiť trovy konania.